

С П Р А В К А

отразяване на становищата, получени след публикуване на проекта на Актуализация на Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г портала на Министерски съвет за обществени консултации и на електронната страница на МРРБ

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
<p>НСОРБ, Представени в МРРБ чрез писмо с вх. № 99-00-6 - 90 от 03.02.2020</p>	<p>Положително следва да се оцени навременно предприетите действия по актуализация на НКПР, в контекста на осъществяващата се подготовка на програмите с европейско финансиране за следващия програмен период 2021-2027.</p> <p>В унисон с наскоро анонсираните от Европейската комисия Европейски зелен пакт и по-конкретно Фонда за справедлив преход и Визия за силна социална Европа чрез справедливи преходи, <i>е удачно НКПР да оцени потенциалното им въздействие върху териториалното и регионалното ни развитие.</i></p>	<p>Приети</p>	<p>В АНКПР са включени текстове, като са отчетени следните обстоятелства:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Инициативата „Зелена сделка“ се появи след приключване на работата по настоящия проект (ноември, 2019 г.). ▪ И в момента (февруари, 2020) все още продължават съгласувателни процедури по параметрите на „зелената сделка“ и фонда за справедлив преход, което затруднява оценката на потенциални въздействия. ▪ Може да се прогнозира, че най-тежки ще са последствията в районите с концентрация на въгледобив и ТЕЦ – областите Кюстендил (ТЕЦ Бобов дол) и Стара Загора (комплекс Марица - Изток).
	<p>Като положителна страна на актуализацията следва да се отчетат и значително по-задълбочения анализ на протичащите урбанистични процеси, засилената стратегическа част и идентифициране конкретни територии със специфични характеристики потребности и потенциали, вкл. формулираните тематични области с най-голям потенциал за териториално развитие по вътрешните и външните граници на Европейския съюз</p>	<p>Приети</p>	

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>..... НКПР не засяга важни области и сектори от социално-икономическото развитие, рефлектиращи върху регионалното развитие, като например <i>жилищна политика; култура; ВиК сектор; обезпеченост с градски и междуградски обществен транспорт; обществена сигурност и ред</i> и др. За да изпълни ролята си на национална такава за пространствено развитие, Концепцията би следвало да постави по-голям акцент върху комплексното и интегрираното планиране на територията, а не само върху обосноваване на приоритетните направления на бъдещата оперативна програма за развитие на регионите за програмен период 2021-2027.</p>	Не се приема	<p>Документът е създаден при стриктно спазване на подробна Техническа спецификация на Възложителя – МРРБ. АНКПР борави с инструментариум, обоснован в методическата ѝ част. Цитираните допълнителни теми не се вписват в определените елементи на НКПР. Въпреки това, най-важните аспекти в тези области, свързани с пространственото планиране са разгледани, а именно:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Елемент на жилищна политика се съдържа в предложените примерни пакети за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ). ▪ Културата е разгледана като една от системите на обществените услуги, чиято пространствена цялост е застрашена в обезлюдяващите се ресурс за развитието на туризма; ▪ ВиК секторът е с елементи, попадащи извън мащаба на НКПР. ВиК е предмет на секторната политика, на ОУПО и ОПР. Текстовете за този сектор са съгласувани с Дирекция „Водоснабдяване и канализация“, МРРБ. ▪ Подобни са аргументите за „обществен транспорт“ и „сигурност“.
	<p>Допълнително да се обмисли резонансът и възможността във времеви обхват на НКПР до 2025 г., да се реализират формулираните три стратегически цели, седемте специфични цели и 36 приоритетни дейности към тях.</p>	Не се приема	<p>Добавен е текст, поясняващ спецификата на стратегическия пакет на АНКПР: „Целите и приоритетните действия не са традиционните цели и мерки с количествени и времеви параметри. Те са насоки, ориентири или ограничители за секторните политики, боравещи с национална територия. Времевият хоризонт 2025 следва да се разбира само като „сигнал“ за ново издание, а то би трябвало да е с много по-далечен хоризонт –</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>1.РАЗДЕЛ:Синтезиран анализ на социално-икономическите процеси в национално пространство:</p> <p>1. Анализът обективно и детайлно отразява основните проблеми в отделните сектори от социално-икономическото ни развитие, релевантни и резонни са и идентифицираните предизвикателства и формулираните препоръки за адресирането им;</p> <p>2. ... българските общини в сравнение с европейските са доста по-мощни и по територия, и по население. Европейската практика показва, че съществуват и успешно се развиват общини с по-малко население от цитираното 758 души. В тази връзка, считаме че текстовете на стр.13: „Критично малкият брой на населението в една община поставя под въпрос самостоятелното и съществуване“ и на стр. 28: Прекомерната загуба на население и функции при общини с центрове от 5-то йерархично ниво (Баните -23%. Невестино - 26%. Бойница -28%), поставя под съмнение съществуването им като самостоятелни териториални общности в бъдеще“, следва да се заличат.</p> <p>3. Удачно ще е анализът да се разшири с изследване на обезпечаването на регионите с културно наследство, както и на такива свързани с обществен транспорт, междуселищни градски такива. Необходимо е да се анализира и състоянието на ВиК сектора.</p>	<p>1.Прието</p> <p>2.Не се приема</p> <p>3.Не се приема</p>	<p>поне 2050</p> <p>2. Добавен е текст, поясняващ разликата между малките общини в ЕС и в България и критичната ситуация в много от най-малките общини у нас: „Европейската практика показва, че съществуват и успешно се развиват общини с по-малко население и от нашите най-малки общини, но за разлика от стабилните демографски общности и местни икономики там, у нас има висок демографски отлив, нарушени демографски структури, висока безработица и почти никаква местна икономика.“ Това е кризисна картина.</p> <p>3. Документът е разработен в съответствие с Техническата спецификация на Възложителя. АНКПР борави с инструментариум, обоснован в методическата ѝ част. Предложените допълнителни теми, с изключение на културното наследство (което е предмет на АНКПР с</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>Това ще позволи да се идентифицират несъмнено съществуващи основни предизвикателства и слабости в тази област, както и да се планират бъдещи дейности за адресирането им. В допълнение, секторите са важни за вътрешното териториално сближаване, за мобилността на работната среда, свързаността между и в регионите, обезпечаването на важни потребности на населението, осигуряването на основни публични услуги и др. дейности, както и за такива по адресиране на замърсяването на околната среда.</p> <p>4. Налични са несъответствия и технически грешки в: данните за брой на населени места, цитирани на стр. 13 с посочените във Фиг. 1: Административно-териториално устройство на Р. България и текстовете на стр.16: посочени осем области, поименно изброени седем.</p>	4.Прието	<p>национално значимите си елементи), не се вписват в определените елементи на НКПР. ВиК секторът е с елементи, попадащи извън мащаба на НКПР. ВиК е предмет на секторната политика, на ОУПО и ОПР. Подобни са аргументите за „обществен транспорт“ и „сигурност“.</p> <p>4. Посочените технически грешки са коригирани</p>
	<p>2.РАЗДЕЛ:</p> <p>1. Националната програма за развитие: България 2030 е приета с Решение на Министерски съвет от 20 януари 2020 г. С оглед на това, референциите към проекта на същата следва да бъде прецизиран.</p>	Прието	АНКПР е предадена преди тази дата, но бележката е отразена
	<p>3.РАЗДЕЛ:</p> <p>1. В унисон с принципните коментари... допълнително да се обмисли формулирането на твърде много амбициозни и надценени мерки. Спорен е и въпросът доколко са релевантни и осъществими предложени като приоритетни мерки свързани с: Увеличаване на елементите</p>	1.Не се приема	<p>1.По-горе е представено разбиране за целите и приоритетните действия, както и за формалния времеви хоризонт.</p> <p>Под увеличаване на елементите на НЕМ се разбира приобщаване на територии на напълно обезлюдени селища – <i>добавен е пояснителен текст.</i></p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>на НЕМ в регионите с най-нисък дял на защитените територии и зони, свързани и съвместно управление на трансгранични защитени територии и изграждане и реконструкция на спортната инфраструктура и подобряване на достъпа до нея в периферните райони (особено в контекста на осъществените с подкрепата на предходната ПРСР инвестиции с доста спорен и широко публичен коментиран ефект).</p> <p>2. Констатацията на стр. 76 с оглед настоящия опит по твърде продължителното и комплицирано изготвяне на ОУП, че: „Оптимизирането на устройствения аспект налага регламент в ЗУТ, изискващ ОУП за град-център на агломерационен ареал да се изработва в обхвата на ядрото, а ОУП на общината да се изработва в обхват на ареала - на групата включени общини в него“, изглежда практически неприложима. Досегашният опит на общините за изготвяне на ОУП показва, че целият процес по съгласуване с различните структури на централната власт отнема около 4 (четири) години;</p> <p>3. В осите за урбанистично развитие, частта касаеща най-северната (тангираща) главна ос „запад-изток“, е подходящо да се отрази взетото решение за изграждане на мост на р. Дунав при Свищов-Зимнич;</p> <p>4. ...в частта „Селски територии“ да се включи и</p>	<p>2.Прието</p> <p>3.Прието</p> <p>4.Прието</p>	<p>Съвместното управление на трансгранични защитени територии е <i>многократно обсъждана идея и приоритет в контекста на ТГС</i>. Не се предвижда изграждане на спортна инфраструктура, където няма кой да я ползва (лошата практика), а подобряване на пространствения достъп до целесъобразно изградена и/или обновена такава инфраструктура, за да се осигурят условия за спорт за всички, в съответствие с препоръките на СЗО.</p> <p>2.Идеята за увеличен обхват на ОУП във функционално обвързаните пространства на агломерационните ареали не е намерила законов регламент, но има подходяща устройствена практика (София, Пловдив, Стара Загора). Застъпването на идеята в документа е препоръка и препотвърдена необходимост на пространственото планиране в мисията му да постигне подреденост и хармония в ползването на националното пространство. <i>Въпросът е обсъден на НЕСУТРИП и текстът е коригиран.</i></p> <p>6. Бележката е отразена, мост „Свищов-Зимнич“ е добавен към другите опции за нови мостове – „Никопол–Турну Магуреле“, „Русе 2“, „Силистра–Калъраш“</p> <p>4. Предложението е прието, добавена е карта и</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>аргументира и дефиниция за селски райони, обхващаща общини, в които няма населени места с население над 15 000 души. По този начин традиционно градски общини ще се изключат от обхвата на селските райони.</p> <p>5. Като общ проблем на граничната територия с Румъния, резонно е посочено здравеопазването. Същевременно с оглед спецификите на националните здравни системи и предоставянето на здравни услуги в двете държави, е почти нереалистично да се очаква развитие на сътрудничеството в тази насока. Традиционни сфери на сътрудничество като: транспортна свързаност, туризъм и култура, биоразнообразие, адресиране на риска от наводнения и свлачища, биха представлявали по-голям интерес;</p>	<p>5. Не се приема</p>	<p>текст за варианта с по-малко от 15 000 жители.</p> <p>5. Здравеопазването е проблемно и от двете страни на границата, но различните посоки на дисбаланси в системата и най-вече голямата разлика в броя на лекарите на 100 хил. души население, създават потенциал за решаването на този проблем при сътрудничество и споделени услуги. АНКПР не разпорежда, а дава насоки за провеждане на политики в областта на регионалното развитие. Една от главните цели на АНКПР е идентифицирането на ключовите проблеми и потенциалите за тяхното решаване (1). Проблемите в сферата на здравеопазването са дефинирани като особено съществени в редица аналитични и стратегически документи на европейско, регионално и национално ниво (2, 3, 4, 5, 6, 7, 8). Това е една от причините, <i>ЕК да финансира проучване на добрите практики за трансгранично сътрудничество (ТГС) в областта на здравеопазването</i> (2). Посочените в някои анализи (8) и подкрепени от актуалната европейска статистика (9, 10) данни показват наличието на значителен потенциал за сътрудничество чрез взаимно допълващи се специфики от двете страни на границата. Той се основава на наличието на по-висок експертен капацитет (над средния брой специалисти за ЕС, с</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
			<p>по-малко реализирани прегледи на специалист от средното за ЕС) от българска страна и нужда от повече специалисти (по-малко специалисти от средното за ЕС, значително затруднен достъп до здравни услуги на по-голяма част от населението отколкото в България) от румънска страна, като за някои териториални единици разликата е в пъти. Такова сътрудничество създава по-привлекателна среда за работа на здравните специалисти и улеснява достъпа до здравни услуги. Не случайно в насоките от ЕК в областта на ТГС между България и Румъния през новия период е посочено, че „...съвместното използване на здравни грижи или образователни услуги може да допринесе значително за подобряване на качеството на живот в граничните региони.“ (7)</p> <p>Проученият европейски опит от ТГС в сферата на здравеопазването дава информация за сложността на процеса и пречките пред неговото реализиране, но също така представя работещи решения. Оценката на постигнатото показва, че резултатите си заслужават и далеч надхвърлят границите на самото здравеопазване, което е причина някои проекти да продължават да се развиват устойчиво повече от четвърт век. Посочените примери показват реализирани чрез ТГС мерки, водещи до повишаване на здравната култура, равен достъп до здравеопазване, намаляване непривлекателността на граничните райони за здравни специалисти, по-ефективно използване на специалистите в здравеопазването, въвеждане на телемедицина и др., които в голяма степен съвпадат с поставените</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
			<p>цели пред българското здравеопазване в редица стратегически документи (4, 5).</p> <p>ТГС в сферата на здравеопазването между България и Румъния би било много полезна, а може би и незаменима мярка за повишаване на здравните услуги в пограничните райони, а в комплект с други необходими мерки би играла важна роля за цялостното развитие на българското здравеопазване.</p> <p>Важно е да се обърне внимание на намерението, както не веднъж е обяснявано от представители на МРРБ, с предимство да бъдат финансирани проекти с по-голяма добавена стойност за регионалното развитие. Обнадеждаващо в случая е заявеното от редица общини в анкетите към СИА (6) желание да работят по мерки от кохезионната политика покриващи общински приоритети, намаляващи различията, адаптиращи добри практики, свързани със спецификите на района и водещи до „истинска промяна“.</p> <p>От своя страна, генерирането на решаващата в случая, достатъчно силна воля за партньорство от широк кръг участници, в комбинация със специфичните потенциали на територията и с финансовата подкрепа на ЕСИФ по линия на ТГС, е важна предпоставка за заложените в стратегическите документи цели да не останат само на хартия. (цитираните източници са приложени в края на таблицата).</p> <p><i>Това не ограничава възможностите за финансиране на проекти по другите приоритети,</i></p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>6. За зона България-Сърбия се посочва че: „Липсата на добре подготвени кадри в по-малките общински центрове води до липса на заинтересованост на публичните органи да работят съвместно“. По това твърдение следва да се има предвид, че в рамките на първата покана за набиране на проекти по настоящата програма за сътрудничество със Сърбия са подадени 388 проектни предложения, по втората покана броят им е 235, като общините от двете държави участват и партнират в над 40% от проектите.</p> <p>7. Налично е несъответствие с текст стр. 78: посочени 18 градове-центрове на агломерационни образувания, поименно изброени 19. Прецизиране е необходимо и на текст на стр. 80 указващ, че: “В настоящия планов период, обект на целенасочената</p>	6. Прието	<p><i>съгласувани с Дирекция „Управление на териториалното сътрудничество“ на МРРБ.</i></p> <p>6. В анкетите към СИА (6) кадровият проблем, в различни свои проявления, е заявен като съществена пречка пред подготовката, печеленето и изпълнението на проекти от самите общини (от всяка четвърта участвала в анкетата община). Измежду тях има както по-малки, така и средно големи общини, и дори такива успешно реализиращи значителен брой проекти, което показва, че проблемът е дефиниран през призмата на индивидуалната амбиция за участие. Трудностите с постигане на траен кадрови капацитет са заявени от общини от цялата територия на страната. В зона България-Сърбия те излизат на челно място, по-скоро, заради по-слабото проявление на други често срещани пречки – съществени културни различия, езикова бариера, исторически обусловено недоверие и др. За по-голяма яснота, текстът е преработен по следния начин: <i>„Проблеми с административния капацитет в по-малките общински центрове водят до трудности в съвместната работа на публичните органи от двете страни на границата“</i></p> <p>7. Посочените технически грешки са отстранени</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	подкрепа по ос „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на ОПРР 2014-2020 г. са общо 52 града“ - в действително са 39. Несъответствие има и в данните на стр. 125 с тези на фигура 26 - посочени различен брой общини (224/225) с градски център с население до 20 000 души, които попадат в обхвата на ПРСР.	7.Прието	
Министерство на околната среда и водите Дирекция „Национална служба за защита на природата“ по електронна поща	На стр. 6, таблица „Общи данни за Р. България“, точка – „Защитени зони по НАТУРА 2000 – 34,6% от територията на страната“ следва да се коригира на 34,9 % от територията на страната; точка – „2 обекта на световно природно наследство“, следва да се коригира на 3 обекта на световно природно наследство.	Прието	Посочените корекции са отразени в проекта на АНКПР.
	На стр. 7, Фиг. 2: Видове територии според основното им предназначение следва да отразява актуалната територия на защитените зони по Натура 2000, а именно 34,9%.	Прието	Корекцията е направена
	На стр. 25, част „Национална екологична мрежа“ следва да се коригира като се вземе предвид, че съгласно чл. 3. от Закона за биологичното разнообразие: (1) Държавата изгражда Национална екологична мрежа, включваща: (доп. ДВ, бр. 94/2007 г.) защитени зони като част от Европейската екологична мрежа "НАТУРА 2000", в които могат да участват защитени територии; защитени територии, които не попадат в защитените зони.	Прието	Предложените законови текстове са добавени в проекта на АНКПР.

Организация/по требител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	(2) (Доп. ДВ, бр. 88/2005 г., изм. ДВ, бр. 94/2007 г.) В Националната екологична мрежа приоритетно се включват КОРИНЕ места, Рамсарски места, важни места за растенията и орнитологични важни места.		
	Броят на защитените зони е 341 бр., като 13 бр. от 33 са с обща граница по двете Директиви за Натура 2000. В тази връзка текстът трябва да се прецизира.	Прието	Уточнението за общи граници е добавено в проекта на АНКПР.
	... противоречие в документа, тъй като е констатирано (стр.26, стр.112), че ограничителните режими в защитените територии пречат на социално-икономическото развитие на общините. В същото време на стр.74, приоритетно действие П.1.3.2. за постигане на Специфична цел 1.3. гласи „увеличаване на елементи от НЕМ в регионите с най-нисък дял на защитени територии и зони...“.	Прието	Посоченото противоречие е избегнато чрез редактиране на приоритетното действие: „Увеличаване на елементите от НЕМ чрез приобщаване на териториите на напълно обезлюдени селища“.
	На стр. 45, точка „Горскостопанска политика“, текстът „Гаранция за добро управление и съхраняване на екологичния потенциал на горите е и широката мрежа на Натура 2000, покриваща над 34% от територията на страната“ следва да се допълни с частта на горските територии, които попадат в мрежата Натура 2000, тъй като не всички гори в България са включени в мрежата Натура 2000.	Прието	Бележката е отразена в проекта на АНКПР.
	На стр. 46 и 47 текстът относно екологичните политики „Разширява се и обхващат на тези политики, като към националната територия се приобщават и морските пространства на Р. България, в които ще се интегрират разнообразните дейности, за да се гарантира	Прието	Предложеният текст е добавен в проекта на АНКПР, независимо от факта, че <i>в подобен документ е невъзможно да се отразят и цитират абсолютно всички национални проекти от различни сектори.</i>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>многофункционалното и безконфликтното използване на наличните ресурси“ трябва да се коригира като се вземе предвид, че е в изпълнение проект “Натура 2000 в Черно Море“ по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова BG16M1OP002-3.005 на оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“. Основната цел на проекта е завършване на изграждането и развитието на мрежата „Натура 2000“ в морската среда. Предстои да се извърши проучване и картиране на разпространението на типове природни местообитания, местообитания на видове и техните популации, и определяне на природозащитното им състояние в морските пространства на Република България. Проектът ще даде възможност развитието и управлението на мрежата Натура 2000 в акваторията на Черно море да се основава на конкретна, надеждна и научно обоснована информация за морските видове и местообитания.</p>		
	<p>На стр. 113, отразени са само два от трите природни обекта на световното природно наследство, а именно поддържан резерват "Сребърна" и Национален парк "Пирин". В тази връзка, през 2017 г. буковите гори в 9-те резервата на Национален парк "Централен Балкан" бяха включени в сериен европейски обект на световното наследство - "Старите и първични букови гори на Карпатите и други региони в Европа", в който България участва с други 12 европейски държави - Австрия, Албания, Белгия, Румъния, Словения, Украйна, Испания, Италия, Хърватска, Германия и</p>	Прието	Допълнението е включено в проекта на АНКПР и текстът е прецизиран.

Организация/по требител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	Словакия. Моля да се добави в текста обект "Старите и първични букови гори на Карпатите и други региони в Европа".		
	<p>На стр. 114, текст „Към защитените територии по силата на националното законодателство..“ следва да се коригира. По надолу в текста „Проследявайки ги през националните граници ...“ обръщаме внимание, че защитените зони обявени по ЗБР са единствено в националните граници на Република България.</p> <p>На стр. 114 – текстът за мрежата „Пан паркове“ следва да отпадне, тъй като Фондация "Пан парк" е прекратила дейността си през 2014 година.</p>	<p>Прието</p> <p>Прието</p>	<p>Текстът е прецизиран. Добавено е пояснение, уточняващо, че продължението на българските защитени зони през граница е само физическо/пространствено, но не и правно регламентирано.</p> <p>Съответният пасаж е заличен в проекта на АНКПР.</p>
	<p>На стр. 115 – считаме, че възможностите за създаване на трансгранични защитени територии „Западен Балкан“ и „Източни Родопи“ са малки поради обстоятелството, че обявяването на защитени територии с голяма площ е изключително трудно, поради големия брой имоти (частни, общински и държавни) и несъгласието на частните собственици за включване на техни имоти в граници на защитени територии, предвид режимите, налагащи ограничения и забрани при ползването на собствеността им. .... обръщаме внимание, че Странджа е обявена за защитена територия през 1995 г. и няма механизъм, по който да задължим Република Турция да обяви частта от Странджа, която попада на тяхна територия, за защитена.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Това не е основание възможността да се зачеркне. Допълнителни мотиви са обективната природна логика и далечният хоризонт на документа (формално, настоящият е 2025 г., но следващият ще е 2050 г.).</p>
	<p>....едно от така идентифицираните/формулирани приоритетни действия не следва да бъде предмет</p>	<p>Прието</p>	<p>Спорното действие е редактирано така: „Увеличаване на елементите от НЕМ чрез</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>на НКПР и следва да отпадне, а именно: П 1.3.2. Увеличаване на елементите от НЕМ в регионите с най-нисък дял на защитени територии и зони, обвързването им с Европейската екологична мрежа чрез трансгранично сътрудничество за опазване на природните ценности и съхраняване на възможностите за развитието на местните общности“;</p> <p>мотив: МОСВ е компетентното ведомство по планиране и провеждане на политиката по управление на НЕМ, като се ръководи от разпоредбите на действащото законодателство. При определяне на елементите на НЕМ, МОСВ се основава единствено на наличните научни данни и заложените в законодателството критерии, а не на принцип за административно–териториално, регионално деление.</p>		<p><i>приобщаване на териториите на напълно обезлюдени селища“.</i></p> <p>Не се оспорват компетенциите на МОСВ. По принцип, цялото съдържание на АНКПР е обект на различни секторни политики, а не на самия документ. Неговата роля е да координира ползването на националното пространство в името на добрата му подреденост и устойчивото развитие. В тази връзка е и предложението <i>след проучване и научна обосновка в НЕМ да се включат изоставени урбанизирани среди, за да не остават „ничи земи“.</i> Подобна успешна практика има в други европейски страни.</p>
	<p>Изразяваме известни резерви по отношение на: П 1.1.2. Поддържане на НЕМ като еталон на защитено биологично природно равновесие и като рекреационна среда с общоевропейско значение, обвързано с трансгранични екологични коридори със съседни страни в Югоизточна Европа.</p> <p>Поради следните мотиви: Обръщаме внимание, че в Закона за защитените територии няма определен механизъм за управление на трансгранични защитени територии.</p> <p>П 2.2.5. Реализация на инициативата „Европейски Зелен пояс“ за устойчиво развитие и опазване на природата в планинските гранични територии чрез създаване и съвместно управление на трансгранични защитени територии“.</p>	<p>Прието за сведение</p>	<p>Общоевропейското значение на НЕМ и обвързването ѝ с трансгранични екологични коридори все още не е предмет на българския ЗЗТ, а идея, която е предмет на много инициативи в контекста на трансгранично сътрудничество. Липсата на единна стратегия за опазване на екологичните коридори е общопризнат проблем, но това не пречи съвместното им управление да бъде посочено сред приоритетите на програмите за териториално сътрудничество.</p> <p>https://www.interreg-central.eu/Content.Node/Centralparks.html</p> <p>http://www.greece-bulgaria.eu/approved-project/21/</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>Поради следните мотиви:</p> <p>Не става ясно по какъв начин обосновката за препоръката за приобщаване в инициативата на „Землища с много ниски гъстоти на обитаване и много нисък агрономичен потенциал - в западните и югоизточните гранични територии“ съответства на самата концепция, а именно: да представлява своеобразен ”мост” между всички онези гранични територии в Европа, разделени изкуствено в миналото от Желязната завеса, които, поради историческа изолираност и непристъпност, са се превърнали в убежища за много застрашени животински и растителни видове. Следва да се вземе предвид, че инициативата “Европейски Зелен пояс” и в частност “Балкански Зелен пояс” е важен подход за опазване на територии с изключителна природна стойност по протежението на бившата „Желязна завеса“, но не да се обвързва с „агрономичен потенциал“ на такива територии.</p> <p>Не става ясно по какъв начин предложената приоритетна дейност отразява резултатите от предходно проведените официални събития по инициативата. Така например следва да се вземе предвид следното: През 2013 г., по повод отбелязването на 10-та годишнина от стартирането на Инициативата “Европейски Зелен пояс”, в Германия, Р България е подписала Декларация за сътрудничество. Тя има препоръчителен характер, който се свежда до необходимостта държавите да поощряват и стимулират реализацията на дейности по опазване и възстановяване и устойчиво развитие на териториите от Европейския зелен</p>		<p>Този коментар изважда от контекста класификацията на обезлюдените и обезлюдяващите се територии. <i>За да няма недоразумение, предложението за политика към цитираната категория е адресирано не към инициативата „Европейски Зелен пояс“, а към НЕМ.</i></p> <p>Освен дадения пример от 2013 г., когато са се навършили не 10, а 24 г. от резолюцията от декември, 1989 г., подписана в гр. Хоф, Германия, може да се даде пример и за международна инициатива от 2019 г. по повод 30 години от стартирането:</p> <p>https://greenbalkans.org/bg/Mezhdunarodna_initsiativa_Evropeyski_Zelen_Poyas_30_godini_syvmestnite_deynosti_za_prirodата_v_protezhenieto_na_granichnite_teritorii_ot_bivshata_Zhelyazna_a_zavesa_-p7226</p> <p>Освен утвърждаване на идеята за Европейския зелен пояс, форумът от 2019 г. отново повдига въпроса за съвместно управление на трансгранични защитени територии. В случая, планината Странджа.</p>

Организация/по требител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>пояс. Страните по декларацията определят национален координатор, който осъществява координация по дейностите, свързани със Зеления пояс на национално ниво, която се осъществява от съответната правителствена институция, в чийто ресор попада секторът „Защита на природата”, както и от една неправителствена организация. За България това са съответно МОСВ и Българска Фондация Биоразнообразие. Не става ясно по какъв начин приоритетната дейност съответства на целта, отговорностите и задачите на цитираната Декларация, както и на поставените цели и бъдещи задачи за Балкански зелен пояс, идентифицирани в проведени официални събития и регионални срещи в рамките на инициативата.</p> <p>... Предлагаме дейностите да бъдат конкретизирани/преформулирани, така че да бъде изяснен обхвата на предвиждани действия и съответните отговорни институции/компетентни органи и/или организации на заинтересовани страни....</p> <p>Считаме за достатъчно приоритетът с териториално измерение „Управление на екологичните, ландшафтни и културни ценности“ да се фокусира върху следните аспекти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Утвърждаване на съществуващите биосферни резервати като ефективно функциониращ инструмент за устойчиво развитие на съответните региони – в регионите, в които попадат общини с териториален обхват в биосферните резервати; • Съвместяване с конкретни изисквания на 	<p>Прието</p>	<p>Чрез формулираните приоритетни дейности, АНКПР дава само основни насоки и определя пространствената рамка за координация и интеграция. Конкретизацията е предмет на съответните секторни политики.</p> <p>Текстовете са коригирани</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>Европейската конвенция за ландшафта, по която РБ е страна и на Директивата за местообитанията (по отношение на опазване и подобряване на екологичната кохерентност на мрежата Natura 2000), като по този начин актуализираната НКПР ще има потенциал да подпомогне както горещитираните документи, така и задачите на НКПР в частта, относно социално-икономическо развитие, въз основа на опазване на природата и културното наследство.</p> <p>По Специфична цел 1.3. Съхранено природно и културно наследство: Дадената формулировка на целта, както и някои от дефинираните приоритетни действия, <i>до голяма степен са в съответствие с принципите на Европейската конвенция за ландшафта.</i></p> <p>..... цитираната конвенция <i>не е взета предвид в документа НКПР и не става ясно дали, и по какъв начин, са отразени изискванията на конвенцията</i>, като например не става ясно по какъв начин цитираните „защитени природни и културни ценности“ и „характерни ландшафти със съхранено традиционно земеползване и с висока консервационна стойност“ отразяват дефиницията за ландшафт, също кои са и налична ли е идентификация на „нарушени от човешката дейност ландшафти“.</p> <p>Европейската конвенция за ландшафта поставя конкретни дефиниция и изисквания за ландшафт, политики по ландшафта, цели по качество за</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Ландшафтът е конкретен обект на Общите устройствени планове, съдържащи и мерките за неговото опазване. В този контекст е регламентирано и широкото обществено участие. Културният ландшафт е тема и обект на АНКПР, представен със специализирана карта. Така е осигурена предпоставката за интегриране с всички политики, боравещи с националната територия.</p> <p>Европейската конвенция за ландшафта е в списъка на използваните документи в проекта на АНКПР (т. 14).</p> <p>„защитени природни и културни ценности“ и „характерни ландшафти със съхранено традиционно земеползване и с висока консервационна стойност“ са идентифицирани (първите в специални карти на АНКПР, вторите – в общите устройствени планове) и се съотнасят пряко с пределно общата дефиниция на</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>ландшафта, вкл. мерки за трансгранично сътрудничество, изискване за идентифициране на ландшафтите на територията на страната и интегриране на т.нар. „ландшафтен подход“ в свързаните политики.</p> <p>.....усилия следва да бъдат насочени към дейности за идентифициране на характерни ландшафти, съобразно изискванията на конвенцията, и впоследствие – дейности по планиране, опазване и управление, като считаме, че това ще подпомогне в значителна степен изпълнението също и на предложените дейности по П 2.2.3., П 2.2.5.</p>	Приема се по принцип	<p>Конвенцията: "Ландшафт" означава територия, специфичният облик и елементите на която са възникнали като резултат на действия и взаимодействия между природни и/или човешки фактори;</p> <p>До голяма степен, ценните природни ландшафти се препокриват с НЕМ, а за културните е създадена специална карта в проекта на АНКПР.</p> <p><i>АНКПР не ограничава насочването на усилията към по-задълбочено изследване на ландшафта, идентифициране на характерни ландшафти и оценка на техните качества, което може да бъде заложено в секторните документи, за да изпълни изискванията на чл. 5 и 6 на Европейската конвенция за ландшафта. (2000)</i></p>
	<p>„П 1.3.4. Превантивна защита на характерни ландшафти със съхранено традиционно земеползване и с висока консервационна стойност и възстановяване на нарушени от човешка дейност ландшафти“ да бъде преформулиран „Идентифициране, планиране, опазване и управление на характерни ландшафти със съхранена природна и културна стойност“, като тук може да се формулира следната приоритетна дейност:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Дейности за идентифициране на подходящи ландшафти с определени функции, отразяващи, както изискването на чл. 10 от Директивата за местобитанията за опазване и подобряване на екологичната кохерентност на мрежата Натура 2000, така и идеите на НКПР за стимулиране на 	Не се приема искането за преформулиране на приоритетната дейност	<p>Под „Територии с режим на превантивна устройствена защита" се има предвид определени с концепции и схеми за пространствено развитие и с устройствени планове територии, които притежават висока природно-ландшафтна, екологическа и културна стойност, но не са обявени за защитени със специален закон. Това съвпада напълно с целите на Европейската конвенция за ландшафта и е дефинирано в действащия ЗУТ. Именно този закон е в състояние да осигури желаната защита. Една от задачите на ОУПО е определяне на „териториите за активно прилагане на ландшафтноустройствени мероприятия и естетическо оформяне“. (чл. 106 т. б)</p>

Организация/по требител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	социално-икономическо развитие чрез икономически, културни и екологични дейности в други специфични райони (извън районите с биосферни резервати).		
	„П 1.3.3. Включване на нови природни и културни обекти в Списъка на ЮНЕСКО за световно природно и културно наследство“ да отпадне или да бъде преформулиран в рамките на „П 1.3.1. Опазване на идентичността на природното и културно наследство чрез ефективна защита и интелигентно използване на икономическия потенциал на защитените природни и културни ценности“, като се обвърже приоритетно със съществуващите съвременни биосферни резервати (БР) в България и с усилия за стимулиране на техния потенциал за икономическо и социално развитие в конкретните региони. Предлагаме следната формулировка: „Развитие и ефективно функциониране на съвременните биосферни резервати в България по Програма „Човек и биосфера“ на ЮНЕСКО чрез създаване на ефективни стимули за културно, икономическо и социално развитие на регионите“.	Не се приема	Отсъстват аргументи за предложеното отпадане.
	На стр. 114 изречението „В границите им попадат 7 от биосферните резервати от стария тип“ да се допълни както следва, с оглед пълнотата на представяне на структурата и функцията на съвременните изисквания към БР: „Понастоящем в границите на обявените 4 съвременни биосферни резервата, попадат, освен територии със строга защита (7 от биосферните резервати от стар тип) и всякакви други територии,	Приема се	Предложеният текст е включен в проекта на АНКПР.

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>обособени в т.нар. „буферни“ и „преходни“ зони, в които се поощрява прилагането на устойчиви практики, гарантиращи икономическо развитие на съответните региони и опазване на природата в тях.“</p>		
	<p>Изречението „<i>За всички съществуващи защитени територии в тази категория от общините и от МОСВ е заявена необходимата публична и институционална подкрепа, а управлението им е съобразено с изискванията на Севилската стратегия за биосферните резервати</i>“ носи неясен фокус единствено към защитените територии, попадащи в обхвата на съвременните БР. Предлагаме частта от изречението „<i>За всички съществуващи защитени територии в тази категория от общините и от МОСВ е заявена необходимата публична и институционална подкрепа</i>“ да се премахне или редактира съобразно целостта на биосферните резервати, включващи не само защитени територии, но и всякакъв друг тип територия (в преходните и/или буферните си зони), като форма на собственост, стопанисване и управление. Частта „управлението им е съобразено с изискванията на Севилската стратегия за биосферните резервати“ е правилна и следва да остане.</p> <p>Изречението „Тя определя новата роля на тези защитени територии през 21 в. като инструменти за регионално развитие“ да се преформулира с оглед яснота, напр. „Тя определя съвременната роля на биосферните резервати през 21 в. като инструмент</p>	<p>Прието</p> <p>Не се приема предложеното за допълнител</p>	<p>Предложението е отразено в проекта на АНКПР</p> <p>Предложеният допълнителен текст не се вписва в степента на подробности и характер на НКПР.</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	за регионално развитие“. Предлагаме текстът да се допълни с преход към целите на Севилската стратегия и възможностите, които предоставя наличието на съвременните БР като инструмент за регионално развитие и механизъм за утвърждаване на устойчивото икономическо и социално развитие, благодарение на запазената природа в региона, както следва: Едно от основните изисквания на съвременните биосферни резервати е да се изпълняват трите взаимосвързани функции.....	ен текст	
	На стр. 115 изречението „Актуалната политика за развитие на НЕМ следва да се фокусира върху усъвършенстване управлението и опазването на защитените зони от Натура 2000, на базата на модерни информационни технологии за картиране и наблюдение, ...“ да се редактира съобразно действителните/релевантните приоритети на МОСВ по отношение на управлението на Натура 2000: ефективно и ефикасно управление, чрез създаване на съответните органи за управление, разработване и прилагане на Планове за управление на ЗЗ, изпълнение на Националната приоритетна рамка за действие в Натура 2000.	Прието	Предложената редакция е отразена в проекта на АНКПР – ИЗПОЛЗВАНЕТО НА СЪВРЕМЕННИ ТЕХНОЛОГИИ НЕ ПРОТИВОРЕЧИ НА ефикасното управление.....
	В „Речник на използваните термини“ формулировката на термина „Зелен пояс“ да бъде приведена в съответствие с по-точно описание на инициативата. Предлагаме следната формулировка: „Зелен пояс“ е инициатива на природозащитната организация Световен съюз за защита на природата (IUCN). С дължината си от 6800 км, преминавайки	Прието	Съществуващата дефиниция, която отразява същностния, устройствения аспект се запазва и се добавя предложението пояснителен текст, който има обстоятелствен, фактологичен аспект. Така дефиницията се обогатява, макар, че става несъразмерно дълга спрямо останалите, определящи много по-важни обекти на АНКПР.

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>през 22 страни, „Зеленият пояс” представлява своеобразен ”мост” между всички онези гранични територии в Европа, разделени изкуствено в миналото от Желязната завеса. Изолираността и непристъпността до тези територии с течение на времето са ги превърнали в убежища за много застрашени животински и растителни видове.</p>		
	<p>Да се въведе определение за използвания термин „ландшафт“, съобразно дефиницията на Европейската конвенция за ландшафта (чл. 1, т. „а“) и въведената в националното законодателство чрез Закона за биологичното разнообразие (т. 25 от Допълнителните разпоредби на ЗБР), а именно: "Ландшафт" е територия, специфичният облик и елементите на която са възникнали като резултат на действия и взаимодействия между природни и/или човешки фактори.</p> <p>Също да се вземат предвид останалите дефиниции за опазване, планиране и управление на ландшафта.</p>	<p>Прието</p> <p>Не се приема</p>	<p>Дефиницията е включена в списъка</p> <p>В Европейската конвенция за ландшафта има много други добри дефиниции, но не може всички да се пренесат в АНКПР, защото изместват акцента на документа.</p>
<p>МОСВ 2 - Главна дирекция Оперативна Програма „Околна среда“ по електронна поща</p>	<p>1. на стр. 112 е допусната техническа грешка – текстът под и над фиг. 19 се повтаря.</p> <p>2. на стр. 113 под фиг. 20 са посочени само 2 от националните обекти от списъка на ЮНЕСКО за природното наследство, докато на стр. 16 са изброени 3 такива.</p> <p>3. В Раздел II в т. 3 Екологични аспекти в развитието на националната територия предлагаме да бъде включен абзац „Шум“ с кратка</p>	<p>Прието</p> <p>Прието</p> <p>Прието</p>	<p>Допуснатата при форматиране грешка е отстранена.</p> <p>Текстът е коригиран. Под фиг. 20 е добавен текст: „както и буковите гори в 9-те резервата на Национален парк "Централен Балкан"</p> <p>Текстът е включен към АНКПР с известни съкращения и редакции.</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>информация относно неблагоприятното му въздействие и необходимостта от предприемане на действия, а именно:</p> <p>„Шумът е един от факторите с най-неблагоприятно въздействие върху населението и е определен от Световната здравна организация (СЗО) като втори по вредност за човешкото здраве след замърсяването на въздуха. В публикуваните през 2018 година „Насоки на СЗО относно шума в околната среда за Европейския регион“ са изложени научни доказателства за вредните ефекти, получени вследствие на продължително излагане на високи нива на шум от различни източници, което би довело до различни заболявания, като: силен дискомфорт, сериозни смущения на съня, сърдечно-съдови заболявания и др.</p> <p>В основата на политиката на Европейския съюз за ограничаване и намаляване на нивата на шум до безопасни стойности е Директива 2002/49/ЕО относно оценката и управлението на шума в околната среда, която е транспонирана в националното ни законодателство чрез Закона за защита от шума в околната среда. Цитираната директива изисква от държавите членки на петгодишен период да разработват стратегически карти на шума и планове за действие към тях за: всички агломерации с население над 100 хил. жители; всички основни пътища, през които преминават над 3 млн. моторни превозни средства годишно; основни железопътни линии с над 30 хил. преминавания на влакови композиции на</p>		

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>година и основни летища с над 50 хил. движения на година. Досега в обхвата ѝ попадаха седем български агломерации – София, Пловдив, Варна, Бургас, Стара Загора, Плевен и Русе; основни пътни участъци с обща дължина от 1122,606 км; едно основно летище – летище София, като в Република България липсват основни железопътни участъци. При анализа, направен от Европейската агенция по околна среда (ЕАОС) на резултатите от шумовите карти е установено, че над 100 млн. европейски граждани са изложени на нива над 55 dB на показателя за денонощно ниво на шум с произход пътен трафик, като около 32 млн. от тях са изложени на много високи нива на шум от над 65 dB. Затова в Седмата програма за действие за околната среда се поставя ясна цел за значително намаляване на шумовото замърсяване в Съюза до 2020 година, приближавайки се в по-голяма степен до препоръчаните от СЗО нива. За тази цел е необходимо да се актуализира политиката на ЕС за шума, като се приложат най-новите научни открития и доказателства, както и високоефективни мерки за намаляване на шума при източника, включително подобрения в проектирането на градските райони.</p> <p>Последните данни относно шумовото замърсяване от доклада на ЕАОС - Състояние на околната среда в Европа SOER2020 показват, че намаляването на шума е далеч по-малко от поставените цели и затова е крайно необходимо спешно да бъдат предприети действия за постигане на трайно намалени нива на шум в гъсто населените градски</p>		

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	територии и достигане на нивата, препоръчани от СЗО, които да не са вредни за човешкото здраве		
	4. В т. 4.2 от Раздел III на НКПР, в частта Екологична политика да бъде добавено следното: По отношение на политиката за защита от шум в околната среда и на целите за трайно намаляване на вредните шумови нива, на които са изложени хората най-вече в агломерациите с население над 100 хил. жители, е необходимо за тези общини да бъде осигурено допълнително финансиране за изпълнение на мерките, заложените в Плановите за действие към стратегическите шумови карти. От подобно целево финансиране се нуждаят и другите компетентни органи, които съгласно Закона за защита от шума в околната среда следва да изготвят и изпълняват Планове за действие към шумовите карти, а именно: министърът на транспорта - за основните железопътни линии и основните летища, и министърът на регионалното развитие и благоустройството - за основните пътища.	Прието	Текстът е редактиран и включен в АНКПР. Не е възможно АНКПР да цитира всички секторни закони и наредби и произлизащите от тях ангажименти и документи.
	25. по т. 3. Екологични аспекти в развитието на националната територия, на стр. 23, по отношение на въздуха, предлагаме текстът да се прецизира както следва: „Национален проблем по отношение състоянието на атмосферния въздух е замърсяването с фини прахови частици (ФПЧ), което е сред най-високите в ЕС. Замърсяването с ФПЧ10 има ясно изразен сезонен характер. Сред най-важните причини за наднормено замърсяване са отоплението с твърдо гориво през зимния сезон, емисиите от	Прието	Текстът е редактиран и прецизиран съгласно предложението

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>автомобилния транспорт, третирането на уличната мрежа с пясък и химикали и в по-малка степен (само в отделни общини) – промишленото производство. По последни данни за качеството на атмосферния въздух (КАВ) за 2018 г (ИАОС), високи стойности на показателите за брой превишения на праговата стойност за среднодневна норма за опазване на човешкото здраве за ФПЧ10 (50 µg/m³) са регистрирани в Пловдив, Видин, Горна Оряховица и Монтана.</p> <p>През последните години в страната не е установено замърсяване с тежки метали, арсен, въглероден оксид и бензен във въздуха, но продължава да е проблем замърсяването със серен диоксид в община Гълъбово.</p> <p>Към решаването на проблема с КАВ в повечето големи градове са насочени актуални мерки, свързани с подмяна на отоплителните уреди с по-ефективни и незамърсяващи, ускоряване изграждането на газоснабдителни мрежи, създаване на системи за ранно предупреждение и общи мерки за завишаване на контрола.“</p>		
	<p>26. по т. 4.2. Секторни политики с въздействие върху националното пространство, стр. 45, „Екологична политика“, предлагаме първият абзац да се прецизира както следва: „Политиката за подобряване на качеството на атмосферния въздух (КАВ) се подпомага чрез целеви ресурси по ОПОС. През 2019 г. са приети два документа в областта на опазване чистотата на атмосферния въздух – Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020–2030 г.) и</p>	Прието	Текстът е редактиран и добавен в АНКПР

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018–2024 г.). Последната има за цел да подпомогне общините в прилагането на мерки за постигане на устойчиво съответствие по показателя фини прахови частици. Документът не води до изземване на компетенциите и задълженията на местните власти за осигуряване на чистотата на атмосферния въздух, а предлага прилагането на политики и мерки на национално ниво, които общинските власти не са в състояние да приложат самостоятелно.“</p>		
<p>Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията Дирекция „Национална транспортна политика“ по електронна поща</p>	<p>В част 2.3. Техническа инфраструктура, Транспорт да бъде добавена следната информация, касаеща железопътната инфраструктура: „Железопътната мрежа на Република България е с висока степен на изграденост и електрификация и е в състояние да задоволи значително по-високо търсене на транспортни услуги. Общата разгъната дължина на железопътните линии в България (съгласно Референтен документ на железопътната мрежа) е 6 460 км. и включва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Единични жп линии (междурелсие 1 435 мм) – 3 905 км. • Двойни жп линии (междурелсие 1 435 мм) – 990 км. • Гарови коловози (междурелсие 1 435 мм) – 1 413 км. • Теснопътни жп линии (междурелсие 760 мм) – 125 км. • Теснопътни гарови коловози – 13 км. • Гарови коловози с широко междурелсие (1 520 мм)–15 км. 	<p>Прието</p>	<p>Предложението е отразено частично в проекта на АНКПР. Този документ не предполага цитиране на подробни специфични технически данни за инфраструктурните мрежи и съоръжения, а разглежда преди всичко влиянието им върху структурирането на територията (включително връзки със съседни страни) и пространствената организация на системата от населени места. По тази причина, частта от предложението с техническите данни на жп линиите не е отразена, а е прието за сведение.</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>Значителна част от жп линиите са изградени преди повече от 50 години, с геометрични параметри, конструкция и съоръжения, подходящи за скорост до 100 км./ч. В голямата си част осигурителните, телекомуникационните и енергозахранващите системи са остарели (въведени в експлоатация в периода 1965–1985 г.) и на ниско технологично ниво, което не отговаря на съвременните изисквания за оперативна съвместимост. Контролът върху техническото състояние на пътя и прилежащите към него съоръжения е една от основните насоки по управлението на процесите в поддържането.</p> <p>Оценката на техническото състояние на железния път се извършва чрез обективен (измерване с технически средства) и субективен (визуален) контрол. Оценката на състоянието на железния път за 2019 г. показва, че при измерването с пътеизмерителна лаборатория ЕМ 120 през 2019 г. няма констатирани отсечки в лошо техническо състояние и 71,7% от железния път е в добро, а 28,3% в задоволително състояние.“</p>	Прието	Текстът е допълнен към проекта на АНКПР.
<p>„Национална компания индустриални зони“ ЕАД – публикувано на Портал за обществени консултации към МС</p>	<p>Стр. 42, към текста: <i>„Като инструмент за насърчаване на инвестициите..... Ключов фактор за успешно функциониране на една индустриална зона е осигуряването на адекватен човешки ресурс с необходимото професионално образование и квалификация.“</i> да се добави следния текст: „Пример за конкретни стъпки в тази посока е инициативата на НКИЗ ЕАД Fast Tracking Success, която е насочена към ускорено професионално</p>	Прието	Текстът е добавен в проекта на АНКПР.

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>изграждане на младите кадри на университетите и професионалните гимназии чрез постоянна заетост и стажове в чуждестранни компании в индустриалните зони. Компанията е сключила меморандуми за сътрудничество с 10 висши и средни учебни заведения, сред които СУ „Св. Климент Охридски“, НСС, Нов български университет, ТУ – София и др. В рамките на проекта над 100 висококвалифицирани млади специалисти са постъпили на постоянна работа в компании, опериращи в зоните, управлявани от НКИЗ ЕАД“.</p> <p>Мотиви за промени:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Програмата цели преодоляването на проблема с младежката безработица. Тя е също в подкрепа на настоящи и нови инвеститори в държавните индустриални зони, за да бъде преодоляно едно от най-сериозните предизвикателства пред инвестиционните проекти – недостига на качествени специалисти. 2. Инициативата ще допринесе за изграждането на висококвалифицирани кадри – младите специалисти ще работят в условията на високи стандарти, каквито поддържат чуждестранните инвеститори. 3. Както е посочено в предложението текст – в рамките на проекта над 100 висококвалифицирани млади специалисти са постъпили на постоянна работа в компании, опериращи в зоните, управлявани от НКИЗ ЕАД 		
	Стр. 105 т. 5.2. Национални средоточия на	Прието	Техническата грешка е отстранена.

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>производствени и бизнес дейности, глава Индуриални зони:</p> <p>-Некоректно отчитане на „съществуващите, действащи и в процес на откриване дейности в индустриални зони като:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ „Тракия икономическа зона” (ТИЗ) – промишлено-търговска зона в района на Пловдив и един от най-големите икономически проекти в България. ТИЗ се простира на обща площ от 1070 ha, от които 325 ha са застроени; ▪ Търговско-индустриална зона „Марица” – с площ 500 ha; ▪ Индустриална зона „Раковски” - с площ от 100 ha; ▪ Промислено-търговска зона „Куклен” - на площ от 100 ha; ▪ Агро-център „Калояново” - на площ от 80 ha; ▪ Високотехнологичен иновационен парк „Тракия” – на площ от 260 ha; ▪ Индустриална зона „Загоре”, гр. Стара Загора– с площ от 11,5 ha, с възможност за разширяване до 27,4 ha; ▪ Индустриален парк „Шумен”, гр. Шумен – отреденият терен с площ 240 ha вече има висока степен на заетост“. <p>Мотиви за промени:</p> <p>1. Тракия икономическа зона не е отделна зона, а проект, който включва 5-те от изброените под това наименование зони. В тази връзка, в цитирания списък следва да отпадне ТИЗ или отделните проекти, тъй като 2 пъти се отчита едно и също</p>		

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>нещо.</p> <p>2. В същото време, развити и действащи зони, които се управляват от НКИЗ, с привлечени милиони инвестиции, не се отчитат като ядра на развитие на производствени и логистични дейност.</p> <p>3. НКИЗ разполага с над 740 ha. промишлени терени и производствено-складови помещения в зони с първокласни локации, отлична инфраструктура и транспортни връзки, на територията на цялата страна.</p> <p>4. Голяма част от инвеститорите, които имат производства в зоните управлявани от НКИЗ, са от сектори с висока добавена стойност като производство на електроника, машини, компоненти и части за автомобилната промишленост и др.</p> <p>5. В зоните, управлявани от НКИЗ са реализирани и големи проекти, свързани с логистични дейности. Като пример могат да бъдат посочени проектите на датската компания JYSK (дистрибуционен център за Югоизточна Европа) и на българската Спиди.</p>		
	<p>Във връзка с горното, считаме за целесъобразно, текстовете по отношение на индустриалните зони на стр. 105, да бъде прецизиран, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Икономическа зона София – Божурище – с площ 310 ха, с над 50% заетост, 32 български и чужди компании с инвестиции на стойност над 520 млн. лв. ▪ Индустриален и логистичен парк Бургас – с площ 23, 82 ha. с над 98% заетост, 35 компании с инвестиции на стойност 74 млн. лв. 	Прието	Предложеният текст е нанесен в проекта на АНКПР на мястото на стария.

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Индустриална зона Видин - с площ 30, 9 ha. и заетост над 70% ▪ Индустриална зона Русе - с площ 37 ha., изцяло заета и действаща; ▪ Търговско-индустриална зона „Марица” – с площ 500 ha; ▪ Индустриална зона „Раковски” - с площ от 100 ha; ▪ Промислено-търговска зона „Куклен” - на площ от 100 ha; ▪ Агро-център „Калояново” - на площ от 80 ha; ▪ Високотехнологичен иновационен парк „Тракия” – на площ от 260 ha; ▪ Индустриална зона „Загоре”, гр. Стара Загора– с площ от 11,5 ha, с възможност за разширяване до 27,4 ha; ▪ Индустриален парк „Шумен”, гр. Шумен – отреденият терен с площ 240 ha вече има висока степен на заетост“. ▪ Индустриална зона Свиленград – с площ 7 ha. ▪ Освен изброените, с голяма тежест са и логистичните центрове „София-изток“ в района на Елин Пелин. 		
<p>Допълнение към становище на НСОРБ, получено по системата за електронен документооборот на 14.02.2020 г.</p>	<p>Получени от общини конкретни коментари и бележки по проекта на актуализация на Националната концепция за пространствено развитие (НКПР) за периода 2013-2025 г. Част от същите са доста детайлни и конкретни, като с оглед на обхвата на НКПР, те биха могли да намерят отражение и в бъдещите Интегрирани териториални стратегии на районите от ниво 2.</p>		

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>1.Раздел. Модели и сценарии за пространствено развитие:</p> <p>1.1. Модел „Изходно състояние” 2019 г., стр. 57: Община Свиленград изразява становище, че съгласно икономическото и социалното си развитие през последните 10 години, би следвало да бъде определена като община с потенциал 4+. В подкрепа на това твърдение се прилагат обосновки, свързани с: местоположието ѝ на две граници; доброто състояние на националната и общинската пътни мрежи; газоснабдяването и благоустроената градска среда; привлечените частни инвестиции в размер на 24 млн. евро за 2018 г.; културно-историческото наследство и др.;</p> <p>1.2. Модел „умерен полицентризъм“, стр. 66: Община Крумовград изразява несъгласие с текста: «Проблемни ще останат перифериите в южните родопски части, където градовете Доспат, Мадан и Крумовград нямат потенциала да подкрепят Смолян и Кърджали.» Мотиви за това са, че Крумовград изпълнява важна роля между градовете от 4-то йерархично ниво, тъй като се намира в близост до градски център от 3-то ниво - Кърджали. В допълнение се посочва, че Крумовград се е доказал като устойчиво развиваща се териториална общност в Източно-родопския регион и област Кърджали. С оглед на това се счита, че Крумовград сходно на посочените на стр. 65 градове от 4-то ниво (Панагюрище, Чирпан, Свиленград, Ивайловград, Златоград, Девин и Велинград) също заслужава да бъде стимулиран, за</p>	<p>Прието</p> <p>Прието</p>	<p>Препоръката е отразена чрез добавяне към „Градовете със съхранени шансове, при благоприятно развитие на водещите функции и стимулиращо външно въздействие, за стабилно отстояване на сегашната позиция и евентуално изкачване в йерархията от центрове в по-далечно бъдеще (4+): Свиленград (ГКПП Капитан Андреево, очаквани мащабни инвестиции)</p> <p>Община Крумовград стои стабилно в общността от 4-то ниво - малки градове с микрорегионално значение за територията на групи общини. Несъгласието с цитираната оценка е уважено и спорният текст е заличен в проекта на АНКПР. Освен това, Крумовград е добавен в изречението: „Градовете от 4-то ниво - Панагюрище, Чирпан, Свиленград, Ивайловград, Златоград, Крумовград, Девин и Велинград заслужават да бъдат стимулирани, за да изпълняват своята организираща роля в тези периферни селски, планински и гранични територии“.</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>услуги, с текст: „Модернизирани на социалната инфраструктура“;</p> <p>2.2. Агломерационни образувания, стр. 78: Община Свиленград посочва, че се е оформила като агломерационен ареал, предоставящ услуги на съседните ѝ общини, като това следва да се отрази в актуализацията на НКПР. Мотиви в подкрепа на твърдението са: големите инвестиции в туризма и развлекателния бранш, включително привлечен през 2019 г. американски инвеститор, който се очаква да вложи над 300 млн. лв. и да разкрие над 780 работни места; функциониращата общинска индустриална зона, както и тази част от НКИЗ;</p> <p>2.3. Градове за подкрепа на интегрираното им възстановяване и развитие, стр. 80: Община Враца изразява становище, че следва да бъде включена сред 10-те града обект на целенасочена подкрепа по бъдещата Оперативна програма за развитие на регионите за периода 2021-2027. Мотиви за това са: същественото изоставане на Северозападния район; осигуряването на пространствена-икономическа връзка между столицата и Видин и стратегическото местоположение на града; осъществените множество инвестиции в различни сфери на социално-икономическото развитие, включително с подкрепата на европейските фондове; планирани чуждестранни инвестиции и др.;</p> <p>2.4. Градове за подкрепа на интегрираното им възстановяване и развитие, стр. 81: Столична</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Прието</p>	<p>Методиката за определяне на агломерационните ареали и техните ядра е обективна, с еднозначни критерии (ядро - град над 50 хил. и ареал – община с над 15% трудови пътувания към ядрото) и не включва Свиленград. Реално формирани агломерационни образувания има само при големите градове София, Пловдив, Варна и Бургас, а останалите (до 19 бр.) са в процес на формиране или с наченки на формиране. Това не ограничава възможностите на общината да привлича инвеститори и инвестиции.</p> <p>Враца попада в една от осите за прилагане на ИТИ с икономическа насоченост. Посочените от общината аргументи само потвърждават този факт. Освен това, АНКПР само мотивира и предлага центровете за растеж (10 града) и неформални райони със специфични характеристики, проблеми и потенциали. Финансовата подкрепа по ОПРР 2021-2027 г. ще се определя от самата програма.</p> <p>Бележката е отразена в следната редакция: „Структурни общоградски проекти, които</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>община ни информира, че е необходима актуализация на текста, рефериращ към бавещите се с десетилетия отсечки от втория ринг на главната улична мрежа. С оглед на това, от общината посочват, че на булевард „Тодор Каблешков“ е извършена поетапна реконструкция, като разширението му предвид мащаба на обекта, ще продължи през настоящата и следващите години, а за булевард „Източна тангента“ са извършени проектни дейности и дейности по придобиване на терени в обхвата му, като строителството предстои;</p> <p>2.5. Градове за подкрепа на интегрираното им възстановяване и развитие, стр. 82: Община Бургас посочва, че аналогично на изброени проекти и инициативи, планирани за осъществяване от другите девет града, такива следва да се добавят в частта описваща основните потребности на града. В тази връзка, в приложение прилагаме, представени ни от община Бургас общо 28 проекта в осем направления здравеопазване; образование; туризъм; култура; спорт и активен начин на живот; интелигентен град; кръгова икономика и икономика;</p> <p>2.6. Градове за подкрепа на интегрираното им възстановяване и развитие, стр. 83: В частта за град Велико Търново е подходящо да се упомене съществената роля на летище „Горна Оряховица“. То е с функция на международно летище за карго полети и възможността за изграждане на интермодален терминал, включващ сухопътен,</p>	<p>Приема се за сведение</p> <p>Прието</p>	<p>разчитат на общински бюджет и са включени в ИПГВР София, са три отсечки от втория ринг на главната улична мрежа – бул. „Източна тангента“ (към момента са извършени проектни дейности и дейности по придобиване на терени в обхвата му), бул. „Тодор Каблешков“ (извършена поетапна реконструкция, като разширението му, предвид мащаба на обекта, ще продължи през настоящата и следващите години) и бул. „Западна тангента“.</p> <p>Синтезираните „портрети“ на 10-те града предполагат кратко споменаване само на най-важните проектни идеи. В тази връзка са включени само предложения от тема „икономика“.</p> <p>Съответният текст за летище Горна Оряховица е добавен към проекта на АНКПР.</p>

Организация/по требител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>въздушен и ж.п.транспорт в близост до него би допринесъл за цялостното развитие (икономическо, транспортно, екологично и др.) на област Велико Търново;</p> <p>2.7. Оси на урбанистично развитие, стр. 86: В Северната главна ос „запад-изток“, следва да се добави летище „Горна Оряховица“ и потенциала за изграждане на бъдещ интермодален терминал;</p> <p>2.8. Оси на урбанистично развитие, стр. 87: Община Твърдица предлага при изброяването на второстепенните оси, да се включи ос „Карлово-Казанлък-Твърдица- Сливен“. По този начин, според общината ще се свържат двете първостепенни оси Сливен-Ямбол и Карлово-Пловдив. Предлага се и това да се отрази в текстовете на стр. 132, касаещи интегрирането на териториалните инвестиции за стимулиран растеж по урбанистични оси;</p> <p>2.9. Национални средоточия на производствени и бизнес дейности, стр. 105, Индустриални зони: Препоръчва се в допълнение към описаните съществуващи индустриални зони, да се добавят и бъдещите такива, за които съществуват подписани меморандуми с Национална компания „Индустриални зони“;</p> <p>2.10. Територии за опазване на ландшафта, природните и културни ценности, Територии с културни ценности, стр. 117: В зона „Велико Търново-Дряново-Габрово-Елена“ следва да се допълни архитектурно-строителна недвижима</p>	<p>Прието</p> <p>Прието</p> <p>Прието</p> <p>Прието</p>	<p>Добавен е текст към проекта на АНКПР.</p> <p>АНКПР споменава малка част от изобразените на картата второстепенни оси. Все пак, предложението е уважено и е включено към примерното изброяване.</p> <p>Описанието на осите за интегрирани инвестиции, то маркира само по-големите градове по съответното направление.</p> <p>Включени са настоящите 14 меморандума на НКИЗ за нови индустриални зони.</p> <p>Предложението е прието и отразено в проекта на АНКПР.</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>културна ценност от Античността и Средновековието - Крепост „Ряховец“, която е паметник на културата и е с категория „национална значение“.</p> <p>3. Раздел. Прилагане на НКПР: 3.1. Обобщени изводи и заключения, насочени към ОПРР 2021-2027 г., стр. 147: В цел 5) „подобряващо се състояние на специфични територии с неблагоприятни социално-икономически характеристики“, са заложени социалните услуги. За да се осигури покритие на социалните услуги и извън необлагодетелстваните територии, предлагаме те да се добавят и в цел 3) „пространствена цялост и равностойна достъпност на системите за обществени услуги - с акцент на образование, здравеопазване, култура и спорт“</p>	Прието	Предложението е прието и отразено в проекта на АНКПР. Добавена е приоритетна дейност П 3.2.5. Модернизирани на социалната инфраструктура.
<p>Университет по архитектура строителство и геодезия, получено по електронна поща</p>	<p>Принципни коментари: Общи положения: Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. (НКПР) се актуализира в рамките на Бюджетна линия на сектор „Стратегическо планиране и програмиране“.</p> <p>Актуализацията ѝ е нормативно определена в чл. 13 ал. 1 от Наредбата за условията, реда и сроковете за изготвяне, съгласуване, приемане, актуализиране и изпълнение на националната концепция за пространствено развитие, регионалните схеми за пространствено развитие на районите от ниво 2 и регионалните схеми за пространствено развитие на районите от ниво 3</p>	Прието за сведение	Становището съдържа професионална положителна оценка

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>(области). Съгласно цитираната норма, актуализацията се прави в средата на периода на действие на НКПР, т.е. през 2019 г.</p> <p>Актуализираният документ ще бъде използван в процеса на програмиране на новата Оперативна програма за регионално развитие за периода 2021-2027 г. (ОПРР), като ще отчита новия подход в прилагането на регионалната политика в страната.</p> <p>Изискванията на Техническата спецификация към поръчката за разработване на АНКПР, както и постигнатият резултат на готовия продукт показват приемственост с основния документ, надграждат го, в някои аспекти го детайлизират, и не се отчитат крайни промени. По-съществените нови/променени положения в актуализираната НКПР се изразяват в:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Отразени нови насоки в европейската кохезионна политика и политиката за пространствено развитие; ▪ Засилена стратегическа част, израз на интегрирането на регионалното планиране с пространственото; ▪ Идентифициране на конкретни неформални територии със специфични характеристики/потребности/потенциали. <p>Особеност, която следва да се отбележи е, че в момента е в ход процедура по одобряване на Проект за ЗИД на ЗРР, в който една от предложените промени на национално ниво касае сливането на Националната концепция за пространствено развитие с Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) в единен</p>		

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>стратегически планов документ, озаглавен „Национална концепция за регионално развитие и пространствено планиране”. Тоест, актуализацията на НКПР 2013-2025 г. протича в контекст на нереализирана, но очаквана реформа в нормативната уредба.</p> <p>Въпреки този факт, АНКПР е отчела изискванията на бъдещите промени. И в този контекст, най-съществената промяна е именно в стратегическата част на НКПР, която е интегрирана с целите на действащата НСРР, за периода 2012-2022г.</p> <p>Важен факт е и постигнатата координация с най-висшия планов документ за следващия планов период – Национална програма за развитие: България 2030.</p> <p>Структура и съдържание: Продуктът е представен в 6 раздела:</p> <p>Първият раздел представлява „Синтезиран анализ на социално-икономическите процеси в националното пространство”. Той се позовава на много по-подробен анализ на социално-икономическото развитие на България, а именно разглежда и демографско, социално-икономическо, екологично и териториално-урбанистично състояние на страната.</p> <p>Вторият раздел „Предизвикателства и потенциал за развитие на националното пространство“ представя политическата и законодателна рамка, целите, задачите и принципите, върху които е изградена Актуализацията на НКПР, както и основните фактори, които оказват влияние върху националното пространство</p>		

Организация/по требител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>Тук следва да се отбележи важната роля на ГИС, който е основен инструмент при разработването на Актуализацията на НКПР. ГИС платформата с предложената структурирана база геопространствени данни е използвана успешно за анализи, проверка на модели, оценка на териториите и центровете и визуализация на резултатите. Тя позволява третирането на документа като динамичен, обновяващ се инструмент за пространствено планиране. И дава заявка след приемането на АНКПР да се използва за прилагането и последващото ѝ актуализиране при настъпили съществени промени в общностната и националната политика за пространствено развитие.</p> <p>Третият раздел е посветен на теоретичните основи на пространствения модел и неговите основни елементи – части на макропространствената структура. В тази част се ревизират вариантите на модели за пространствено развитие и се затвърждава избрания през 2012 г. модел на умерен полицентризм. Но след близо седем годишно действие на НКПР, желаният модел все още не е постигнат напълно. Все още не е преодоляна заплахата от насочване към моноцентризм.</p> <p>Четвъртият раздел на актуализираната НКПР е посветен на стратегията за развитие на националното пространство. Следвайки насоката за интегрирано планиране (устройствено и регионално), стратегическият пакет на Актуализацията на НКПР е подсилен с по-</p>		

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>обобщените и всеобхватни цели на НСРР 2012-2022 г.</p> <p>Прави впечатление нов компонент в пространствения модел - неформални райони за интегрирани териториални инвестиции с различна насоченост – социална и икономическа. Разширена е и темата „територии със специфични характеристики”, като тук е развита както по географски признак (планински, гранични, Дунавски, Черноморски), така и по социално-икономически и екологични признаци. Актуализирани са териториите в риск (демографски, икономически, екологичен) и териториите за опазване (на ландшафта, на природните и културни ценности) са актуализирани и обогатени с нови неформални райони. Такива са районите за интегрирани териториални инвестиции – група със социална насоченост и друга група – за стимулирано развитие. Определянето на такива райони дава възможност да се фокусират териториалните адреси и приоритетите на секторните политики и бъдещите оперативни програми.</p> <p>Петият раздел е заключителната част на Актуализацията на НКПР. Последователно са представени институционалната рамка, механизмите и индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението, методическия подход и препоръките/насоките за разработване на по-ниското пространствено ниво – регионалните схеми за развитие на районите от ниво 2. Разделът завършва с изводи и заключения, адресирани към</p>		

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>новата ОПРР 2021 – 2027 г.</p> <p>С АНКПР е поставена основата за координация на интервенциите от новите оперативни програми на териториално ниво. Особено ценно е, че за тази цел е изготвена серия „секторни карти” (селищна структура, функционални ареали и агломерации, неформални райони със специфични характеристики, зони за териториално сътрудничество, урбанизационни оси, транспортни коридори, мрежи на техническата инфраструктура, националната екологична мрежа, територии с концентрация на НКЦ), в т.ч. и финалната сборна карта, представяща мотивирани локализации за инвестиране на ресурсите по ос „Регионално развитие” на ОПРР 2021-2027 г. чрез инструмента „интегрирани териториални инвестиции”.</p> <p>В заключение, актуализацията на НКПР 2013-2025 г. е важна и задължителна, тя коректно затвърждава наследената териториална основа за осъществяване на модел, осигуряващ хармонично единство на социално, икономическо, екологично и устройствено планиране. И въпреки, че на моменти тя има чисто декларативен характер, това е породено от факта, че АНКПР не планира ресурси и не установява норми, а определя насоките на националната политика за пространствено развитие (устройствено и регионално). Тези насоки са водещи за по-ниските нива на планиране и са отправна точка за координиране на секторните политики с териториални измерения.</p>		

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
Министерство на туризма	<p>1. На стр.19, в т.2.2. Туризм изречението „Именно първите 30 общини по обем на реализираните нощувки през 2018 г. покриват дял от над 90 %“ да се заменят с „В първите 30 общини по брой нощувки са реализирани над 90% от всички нощувки в места за настаняване с 10 и повече легла.”</p> <p>2. На стр. 107 думите „природни ценности“ да се заменят с думите „природни ресурси“.</p> <p>3. На стр. 107 думите „негативни фактори“ да се заменят с думите „предизвикателства“.</p> <p>4. На стр. 107 думите „...Националната стратегия за устойчиво развитие на туризма.“ да се заменят с „Актуализираната Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България 2014-2030 г.“</p> <p>5. На стр. 155 в „Източници на информация. Закон и Наредби“ да се добави и Закона за туризъм, Обн. ДВ. бр.30 от 26 Март 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.100 от 20 Декември 2019г.</p> <p>6. На стр. 157 в „Източници на информация. Публикации“ да се добави и Концепция за туристическо райониране на България, http://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/strategicheski-dokumenti/konceptiya-za-turistichesk-rayonirane-na-bulgariya</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Прието</p> <p>Прието</p>	<p>1. Предложената редакция цели да отбележи, че статистиката не отчита дейността на местата за настаняване с под 10 легла. Не е приета предложената редакция, защото е граматически неправилна, но е отбелязано уточнението за малките места за настаняване.</p> <p>2. Предложената замяна на термини не се приема, защото „природни ресурси“ са води, възлища и т.н., а става дума за друго ...</p> <p>3. Използваният термин е точен и не е необходима замяната му с друг.</p> <p>4. Предложената замяна не е приета, защото не отразява оригиналното наименование на документа. Вместо това е добавена фразата „Актуализирана версия 2017“</p> <p>5. В използваните източници е добавен Закон за туризъм (обн. ДВ бр. 30/2013 г., посл. изм. бр. 17/2020 г.)</p> <p>6. Посоченият документ е добавен – НЦТР е участник в изготвянето на документа</p>
Община Свиленград- получено по системата за	По така предложения проект на актуализация на НКПР за периода 2013-2025 г. изразявам следното становище: .....определените принципи и стратегически цели за	Не се	АНКПР не определя „ ..територии, които ще

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>една добра инфраструктура на населението и бизнеса, и се отличава от другите общини включени в 4-то йерархично ниво. Съгласно НКПР - Актуализация „Агломерационният ареал (Functional Urban Area-FUA) е активна част от територията на общината или на групата общини, в която се осъществяват интензивни функционални връзки между града - център и други населени места и обекти. Понятието „Агломерационен ареал” (агломерация) може да се използва и за означаване на общината или групата общини, в която се формира ареалът. ” Изхождайки от гореописаното Община Свиленград се е оформила като такъв ареал, в предвид услугите, които предлага на общините в близост до нея - а именно услуги в сферата на здравеопазването, образованието, местната икономика, осигуряване на работни места и др. Това води до извода че община Свиленград се развива като един агломерационен ареал, за територията и общините в близост до нея.</p> <p>2. Инвестиции и развитие на бизнеса</p> <p>Подобрената инфраструктура е предпоставка за привличане на бизнес на територията на община Свиленград. През последните 10 години на територията на общината и по конкретно в гр. Свиленград се направиха много големи инвестиции в сферата на услугите от туристическия и развлекателния бранш, привлечени бяха много нови инвеститори, и бяха построени 8 хотела клас А. През 2019 г. беше</p>	<p>Приема се само за сведение</p>	<p>2. Фактите по тази тема са взети под внимание и Свиленград е включен към „Градовете със съхранени шансове, при благоприятно развитие на водещите функции и стимулиращо външно въздействие, за стабилно отстояване на сегашната позиция и евентуално изкачване в йерархията от центрове в по-далечно бъдеще (4+)“</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>привлечен крупен американски инвеститор, който ще вложи над 300 млн. лв. за изграждане на голям туристически развлекателен комплекс. Луксозният комплекс ще е разположен на терен от 143 дка и ще включва голям хотел, игрални зали, SPA център, басейн, два ресторанта, търговски площи. Комплексът е с разгъната застроена площ от 61 000 кв. м. Хотелът ще бъде вторият по големина в България с 624 стаи и леглова база от 1248 места. Ще се състои от два 9-етажни корпуса, високи по 28 метра. Игралните зали ще са три - основната ще е с площ 4 000 кв. м, а по-малките ВИП зали ще са с обща площ 1 000 кв. м. Комплексът включва два ресторанта - голям със 724 места, и по-малък грил ресторант със 120 места. Търговският център ще е разположен на площ от 833 кв. м. Паркингът е от 500 паркоместа, включително за автобуси, електромобили и велосипеди. Комплексът ще разполага с метан станция, бензиностанция и станция за зареждане на електромобили. Тази инвестиция ще осигури за община Свиленград и населението минимум 780 броя работни места..</p> <p>Община Свиленград се характеризира със сравнително високи икономически показатели в сравнение с другите общини в областта. На територията на община Свиленград има изградена общинска индустриална зона, разположена на 92 дка. в едно с довеждаща инфраструктура. На територията на гр. Свиленград има и индустриална зона - бившата безмитна зона, разположена на 72 дка, част от „Национална компания индустриални зони” ЕАД .Размерът на привлечени частни</p>		

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>инвестиции /ПЧИ/ в нефинансовите предприятия през 2018 г. е 23 789 000 евро, което е 13% от размера на ПЧИ за областта. По този показател община Свиленград е изпреварвана единствено от община Димитровград и община Хасково, като публично частните инвестиции в нефинансовите предприятия за област Хасково са в размер на 182 мил.евро.</p> <p>3. Брутен вътрешен продукт Генерираният БВП на човек от населението за област Хасково е 8 545 лв. Генерираният БВП на човек от населението от община Свиленград е един от най-високите стойности за област Хасково. Това доказва, че община Свиленград, в частност гр. Свиленград, формира част от основния дял на брутният вътрешен продукт на област Хасково, реализира икономически растеж и показва сериозни възможности за икономическо развитие. Във връзка с гореописаното считам, че гр. Свиленград се изявява като допълващ областния център, а не малък град-център от 4-то ниво в периферните селски райони.</p> <p>4. Работодатели Други големи работодатели на територията на общината се явяват държавните и местните администрации. Тревожните демографски тенденции на отлив на населението от по-малките населени места към по-големите областни и регионални центрове не са напълно характерни за гр. Свиленград. Напротив поради направените инвестиции от частния сектор, най-вече в сферата</p>	<p>Прието само за сведение</p> <p>Прието за сведение</p>	<p>3. Свиленград получава „номинация“ за 4+ при бъдещата нова версия на НКПР през 2025 г.</p> <p>4. Полезна информация, части от която е отразена коректно в оценъчните таблици (с близо 20 показатели) на центровата категоризация.</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>на услугите се откриха голям брой работни места. Към момента има недостиг на кадри. В Дирекция „Бюро по труда- Свиленград“ за 2019 г има заявени 540 свободни бройки. Община Свиленград е една от общините с най- нисък процент на безработица- за 2019 година е 6,33%. Това показва, че в общината има добре развита местна икономика. Освен в частния сектор, професионална реализация може да се намери и в държавния сектор. На територията на общината има подразделения на Агенция „Митници” - Свиленград, ГД „Гранична полиция -Свиленград”, ГКПП Капитан Андреево , ГКПП Капитан Петко войвода, Районен съд - Свиленград, РУ на МВР - Свиленград, Бежански център - с. Пъстрогор, Районна служба пожарна безопасност и защита на населението - гр. Свиленград, БАБХ, Дирекция „Бюро по труда - Свиленград“, Агенция социално подпомагане спедиторски фирми, транспортни фирми и др. Голям работодател се явява и общинската администрация. Предоставя се възможност за развитие на медицински специалисти и социални работници, тъй като на територията на гр. Свиленград има Многопрофилна болница за активно лечение, в която работят над 100 квалифицирани лекари и медицински работници, както и различни институции в сферата на предоставяне на социални услуги - като Дневни центрове, Дом за възрастни хора с психични разстройства и др. С цел задоволяването на потребностите на бизнеса, държавните и общински администрации на територията на общината</p>		

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>работят хора и от съседните общини, както и от други по-големи градове. Над 2000 души, заети в сектора на услугите, частния бизнес и земеделието са привлечени от съседните общини. Свиленград се превръща в притегателен център, предоставящ възможност и за професионална реализация, което е в основата на тенденцията все по голям брой млади хора, след завършване на образованието да се завърнат в община Свиленград.</p> <p>5. Образование Свиленград има нараснала потребност от изграждане на детски градини. В периода от 2013 г. до 2018 г. на територията на община Свиленград, по данни от ГРАО, са родени над 200 деца годишно. Това показва, че много млади хора са избрали да живеят в община Свиленград. Тази тенденция продължава и това показва, че община Свиленград се превръща в притегателно място с голям потенциал за развитие. Освен предучилищно образование на територията на общината има начални училища, основни училища, средни училища- едно от които е с професионална насоченост. Предлагат се възможности за обучение по специалности, съобразени с икономическата обстановка в страната.</p> <p>6. Здравеопазване На територията на община Свиленград здравни услуги се предоставят от МБАЛ - Свиленград, Медицински център -1, Спешна медицинска помощ, медицинска практика „личен рекар“, детски ясли и здравни кабинети по училищата.</p>	<p>Прието за сведение</p> <p>Прието за сведение</p>	<p>5. Приема се за сведение, но е извън обхвата на АНКПР</p> <p>6. Приема се за сведение, но е извън обхвата на АНКПР</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>Базата на МБАЛ - Свиленград е подобрена, обезпечена е с високотехнологично оборудване по европейски проект, сградата на болницата е с въведени енергоефективни мерки и е газифицирана. В МБАЛ Свиленград работят висококвалифицирани медицински работници. Освен това ръководството на болницата привлича и външни специалисти, което допълнително повишава качеството на здравеопазването в общината. За външните специалисти в двора на болничното заведение има изграден жилищен блок. МБАЛ-Свиленград предоставя здравни услуги на съседните малки общини - Любимец Ивайловград и Тополовград.</p> <p>7. Туризм и спорт</p> <p>Културно-историческото наследство на територията е разнообразно, обхващащо паметници с историческо, археологично и архитектурно значение. От културните коридори на Югоизточна Европа през територията на община Свиленград преминава Диагоналният път - Виа Диагоналис. На територията на община Свиленград се намира Тракийската куполна гробницата- една от най-внушителните и запазени куполни гробници в Тракия. Други емблематичните символи за територията на община Свиленград с национално значение са Старият сводест мост на Мустафа паша от 1529 г., Средновековните крепости в селата Мезек и Маточина - отличаващи се с много добра запазеност и цялост, скалните църкви в селата</p>	<p>Прието за сведение</p>	<p>7. Приема се за сведение, но е извън обхвата на АНКПР</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>Михалич и Маточина - отличаващи се със сложна структура и архитектура.</p> <p>През годините политиката на общината беше поетапното им реставриране и превръщането им в конкурентна туристическа дестинация. За 2019 година общината е посетена над 100 000 души и тенденцията е техният брой да се увеличава. Община Свиленград разполага с 1088 леглова база, разпределени в 61 средства за подслон и места за настаняване. Увеличеният интерес от страна на туристите към община Свиленград е свързан освен с предоставянето на нови туристически услуги, но и с развитието на културните мероприятия и събития. Възраждат се традиционните обичаи и традиции, които се презентират на туристите по атрактивен начин. Община Свиленград се явява и културен център. На територията ѝ се провеждат множество културни мероприятия, част от които се явяват и международни.</p> <p>Освен културата, общината усилено развива и спорта. Подобрена е голяма част от спортната база. Свиленград разполага с три градски стадиона, единият от които е с изградена колописта. В града са изградени и 4 спортни площадки. През 2017 г. е изградена Спортна зала. В нея се провеждат национални и международни състезания по Ханбал, Кикбокс и др. Провеждането на такива състезания е възможно освен от наличието на изградена, отговаряща на изискванията спортна база, но и от това, че има изградена достатъчна леглова база. През последните години се увеличи броя на спортните клубове и към момента в</p>		

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>Свиленград има действащи регистрирани 15 спортни клуба, които предоставят възможности за спорт на над 1200 деца и възрастните. Почти всички клубове имат спечелени медали от национални и международни състезания.</p> <p>8. Екология</p> <p>Свиленград е една от малкото общини, която ефективно работи в сферата на намаляване на генерираните отпадъци. Тя е единствената българска община, която членува в европейската мрежа за „Нулеви отпадъци“. Новатори сме в разделното събиране на отпадъци и сме първата община въввела разделно събиране „от врата до врата“. Обща площ на защитените зони и защитените територии е 87,56% от площта на община Свиленград. От тях 87,47% са защитени зони (33). Делът на 33 в община Свиленград е в пъти по-голям от средният за страната - 35%, което нарежда общината в групата на общините в България с най-висок дял на 33.</p> <p>.....община Свиленград е със съхранени шансове да запази досегашното си развитие и при стимулиращо външно въздействие <i>да премине от 4-то йерархично ниво в 3-то йерархично ниво.</i></p> <p>Имайки в предвид това, че ОПРР 2021-2027 г. се базира на НКПР 2013-2025 г. изразявам следното:</p> <p>1. Определяне на териториите, които ще попаднат в обхвата на ОПРР 2021-2027 г., да се фокусира върху вече достигнатия потенциал на градовете през последните 10 години, а <i>не само да се приема</i></p>	<p>Прието за сведение</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>8. Приема се за сведение, но е извън обхвата на АНКПР</p> <p>Резултатите от централната класификация на АНКПР са резултат от обективна методика и не могат да се манипулират въз основа на субективни мнения.</p> <p>НКПР, както и АНКПР не оценяват потенциала за развитие само и единствено на демографските характеристики.</p>

Организация/по требител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>г. са общо 52 града. Освен всички градове—центрове до трето ниво включително (35 бр.), в това множество са включени и 17 града от четвърто ниво, имащи стратегическа роля за обслужване на крайните периферии в националната селищна мрежа „ ...Градове за подкрепа на интегрираното им възстановяване и развитие</p> <p>В настоящия планов период, обект на целенасочена подкрепа по ос „Устойчиво и интегрирано градско развитие” на ОПРР 2014-2020 г. са общо 52 града. Освен всички градове-центрове до трето ниво включително (35 бр.), в това множество са включени и 18 града от четвърто ниво, имащи стратегическа роля за обслужване на крайните периферии в националната селищна мрежа</p>		
<p>Министерство на вътрешните работи- получено по системата за електронен документооборот</p>	<p>Съгласно чл. 3, ал. 1 от ЗРР, планирането на пространственото развитие на територията обхваща система от нормативно регламентирани документи, като една от целите е намаляване на риска от бедствия в застрашените територии (чл. 3, ал. 1, т. 8 от ЗРР).</p> <p>НКПР и РСПР на районите от ниво 2 са част от системата от документи за планиране на пространственото развитие, регламентирани със ЗРР. Съгласно нормативните изисквания НКПР определя стратегията за развитие на националната територия и връзките ѝ със съседни страни и региони, а регионалните схеми за пространствено развитие на районите от ниво 2 (РСПР) определят</p>		

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>дългосрочни перспективи и цели за пространствено развитие на територията на района. В тази връзка:</p> <p>1. В проекта на НКПР, по отношение на намаляването на риска от бедствия е акцентирано само върху природни бедствия и по-конкретно наводнения, свлачища и горски пожари, включително на превантивни мерки за интервенции при планиране на пространственото развитие и разработването на документите в йерархична съподчиненост на НКПР.</p> <p><i>Игнорирането на рисковете при планирането на територията и урбанизацията в податливи на бедствия зони са предпоставка за нарастване на опасността от бедствия в бъдеще.</i></p> <p>Постигането на устойчивост е свързано с ограничаване, възникването на нови и намаляване на съществуващите рискове от бедствия. В тази връзка е необходимо интегриране на управлението на риска от бедствия при провеждането на секторните политики, разработването и изпълнението на стратегически и планиращи документи на съответните нива.</p>	<p>Приема се</p>	<p>1. Следва да се отбележи, че АНКПР съдържа специална карта и съответен текст за територии в риск: 6.4. Територии в риск – екологичен, демографски, икономически.</p> <p>Цитат от раздела „Територии в екологичен риск“:</p> <p>„В тази категория са включени територии, застрашени от рискове, определени съгласно типологията на Офиса на Обединените нации за намаляване на риска от бедствия като биологични, екологични, геоложки или геофизични и хидрометеороложки. През последното десетилетие в тази група са включени и технологичните рискове, резултат от производствени технологии или опасни процеси, инфраструктурни проблеми или специфична антропогенна дейност (замърсяване, радиация, токсични отпадъци, пътни инциденти, експлозии и др.), заплахите от които могат да бъдат провокирани и от природни явления или промени в климата“.</p> <p>Горните цитати са в подкрепа на тезата, че АНКПР не игнорира нито един от предвидимите рискове. В допълнение, АНКПР определя „неформални райони със специфични характеристики, <u>проблеми</u> и потенциали, нуждаещи се от подкрепа“.</p> <p>Проучени и определени са 8 групи с 55 общини, предложени за подкрепа чрез интегрирани инвестиционни пакети със социална насоченост, които, наред с мерки за запазване на пространствената цялост на обществените услуги,</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>2. В раздел V. СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНОТО ПРОСТРАНСТВО от проекта на НКПР, намаляването на риска от „природни бедствия“ е включено като приоритетно действие (стр. 76 2.2.5.) само в Специфична цел 2.2. Стимулирано развитие на специфични територии, към Стратегическа цел СЦ 2: Икономическо сближаване. Тази специфична цел е посочено, че се отнася за прилагане на интегрирано планиране и стимулирано развитие на територии със специфични характеристики - крайбрежни Черноморски и Дунавски, планински, гранични и периферни. Това предполага изключване на прилагането на мерки за намаляването на риска от бедствия за застрашени територии извън изброените.</p> <p>Предвид горното и времеви хоризонт на действие на документите регламентиращи пространственото развитие на територията, във връзка с изпълнение на изискванията по чл. 3, ал. 1, т. 8 от ЗРР, считаме за необходимо да се прецизират проектите на Актуализирана Национална концепция за пространствено развитие 2013-2025 г. .... по отношение на мерките за намаляване на риска от бедствия</p>	Прието	<p>ще съдържат и мерки за сигурност (във всякакъв аспект). Детайлите по тези пакети не са предмет на АНКПР. АНКПР само предлага пространствените адреси за такива превантивни намеси.</p> <p>2. Аспектът „сигурност“ е добавен към Специфична цел 3.1. „Пространствена свързаност и достъп до услуги“ чрез включване на нова приоритетна дейност, касаеща всички урбанизирани пространства в националната територия: П 3.1.4. „Трансформиране на градовете и населените места в приобщаващи, <u>безопасни, стабилни и устойчиви центрове</u>“. Това е една от 17-те глобални цели на ООН за устойчиво развитие.</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
Община Смолян	<p>Отчитайки сериозната работа, която е извършена в процеса на Актуализация 2019 на Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 г., искам да предложа да бъдат включени някои допълнения, които ще допринесат за по-точно представяне на някои съществени аспекти в документа.</p> <p>Разчитам на възможността да продължим <i>съвместно да търсим решения за подобряване на живота на хората в Родопите</i> и да намерим работещ механизъм, чрез който да отразим тези важни факти във всички плановите документи, които касаят развитието на държавата и особено планирането на следващият планов период.</p> <p>...В духа на залаганите нови функции и правомощия на регионалните съвети за развитие, имаме решения, които пряко кореспондират и изпреварващо задават необходимите отговори за развитието на нашата планина. Последното такова решение е на РСР на ЮЦР, взето на заседание от 17.12.2018 г. – <i>„РСР на ЮЦР определя Родопите като пилотен планински район за развитие през настоящия и следващия планов период”</i>.</p> <p>Родопите, наред със Северозападна България са в най-неблагоприятно положение и това дава своето отражение във всички сфери на живота на населението и бизнеса. От друга страна се отчита факта, че все още има съхранен и развит капацитет на много добро ниво.</p>	Прието за сведение	

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>Безспорен факт е по-тежката ситуация на Смолянска област по отношение на <i>транспортната свързаност</i>. При сравнение с област Видин - от Северозападна България, Смолянска област е в изключително по-неблагоприятно положение:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Нямаме пряк достъп до автомагистрала или първи клас път, ▪ Нямаме пряк достъп до ЖП мрежата, ▪ Нямаме пряк достъп до пристанища и летище, които да са на територията на областта. <p>От страна на България участък Пловдив–Рудозем от Републикански път II-86 е включен в разширената европейска TEN-T мрежа. През октомври 2011 г. в Брюксел бяха уточнени всички приоритетни направления в TEN-T мрежата, засягащи територията на България, като в широкообхватната мрежа бяха представени 5 пътни отсечки. Едно от тези направления е именно Пловдив-Асеновград-Смолян-Рудозем, с продължение към Ксанти. Прилагаме официалния документ: COM/2011/0650 окончателен/2 - 2011/0294 (COD) „Предложение за Регламент на Европейския Парламент и на Съвета относно насоките на Съюза за развитието на трансевропейската транспортна мрежа“. (Приложение №2).</p> <p>До края на 2020 г. ще бъде завършен национален обект - ГКПП „Рудозем-Ксанти“, който е част от коридор № 9, ще подобри свързаността на ЮЦР с</p>		

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>2. На фиг. 4 Пространствени връзки – съседни страни, стр. 32 и на стр. 138: да бъде отразена връзката с Република Гърция при „ГКПП „Рудозем-Ксанти“, което до края на 2020 г. ще бъде завършено. В съответствие със Спогодбата между Република България и Република Гърция пункта е за всички видове пътници и товари. В момента отразеното пресичане на границата е значително по наляво и не съответства на трасето на път II-86 „Пловдив-Смолян-Рудозем-Ксанти” и ГКПП „Рудозем-Ксанти“.</p> <p>3. На стр. 85 в частта на Главната Централна ос „север-юг,“: наред с широкообхватната TEN-T мрежа до ГКПП „Маказа“ да бъде включена и TEN-T мрежата на път II-86 „Пловдив-Смолян-Рудозем-Ксанти” и ГКПП „Рудозем-Ксанти“ при „ГКПП „Рудозем-Ксанти“, като част от коридор №9. При съответна пунктуалност е необходимо да бъде отбелязано, че към настоящият момент при „Маказа“ имаме изграден единствено „граничен преход“. С изграждането на тунела под Шипка се създава възможност за облекчаване на трафика към и от Гърция с преминаване на две места. (Приложение № 4)</p> <p>4. На стр. 93 в частта на Главната Централна ос „север-юг,“: наред с широкообхватната TEN-T мрежа до ГКПП „Маказа“ да бъде включена и разширената TEN-T мрежа при „ГКПП „Рудозем-Ксанти“, като част от коридор №9. (Приложения</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>се споменават конкретни проекти.</p> <p>2. Фиг. 4 е схема, а не карта, за да се търси действителност на изобразените линии и други елементи. Същото се отнася и за фиг. 30 „Неформални райони със специфични характеристики, проблеми и потенциали“.</p> <p>3. Трасето „Пловдив-Смолян-Рудозем-Ксанти” принадлежи на второстепенна, а не на основна ос. Обективното структуриране на територията не може да се преправя чрез субективни мнения! Що се отнася до взаимодействието между главните и второстепенни оси, то е безспорно и желано в контекст на изцяло изградена мрежова структура.</p> <p>4. Коментарът ни е като по т.3. В допълнение, АНКПР не планира проекти, а само координира секторни политики. (номерация на транспортни коридори вече не съществува, има само елементи на основна и разширена TEN-T мрежа).</p>

Организация/по требител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>№2 и №4)</p> <p>5. На стр. 96 да бъде уточнено „ГКПП „Рудозем-Ксанти“ ще бъде завършено до края на 2020 г. Трасето на път П-86 „Пловдив-Смолян-Рудозем-Ксанти” е част от разширената европейска TEN-T мрежа и е необходимо да бъде проектирано до края на 2023 г. и изградено през 2021-2027 г.“.</p> <p>6. На стр. 95 да бъде включен ясен запис - Да се възложи проектиране през 2020-2023 г. на Южната хоризонтала - крайгранична южна ос „Петрич–Бургас” и се заложи изпълнение през 2021-2027 г..</p> <p>7. Във връзка със съхраненото биоразнообразие и НЕМ, в т. 3 - Екологични аспекти в развитието на националната територия, стр. 23 е необходимо да се включи ясен текст за остойността на екологичните аспекти с ясни, икономически ползи към местното население, благодарение на което е съхранено това биоразнообразие. В Родопите хората живеят в хармония с природата далеч преди прилагане на екологичните норми и проучвания реализирани по различни направления и факта, че имаме едно от най-съхранените в Европа биоразнообразие е необходимо да се стимулира с комплексни мерки и към икономически стимули за местното население. Може да бъде включен текст: Прилагане на цялостна стратегия за развитие на територията, с икономически ползи към местните жители, благодарение на които имаме съхранено биоразнообразие по места. <u>Въпреки изключително големият процент защитени територии в НАТУРА</u></p>	<p>Прието</p> <p>Не се приема</p> <p>Приема се само за сведение</p>	<p>5. Предложеното е отразено в проекта на АНКПР. В допълнение, АНКПР не планира проекти, а само координира секторни политики.</p> <p>6. Съображенията са изложени в горната т.5</p> <p>7. Екипът на НЦТР разбира и споделя позицията, но в контекста на АНКПР е невъзможна валоризация на какъвто и да е аспект. В защита на тезата е създадена специална карта, посочваща общините с най-висок дял защитени територии. Защитена е и позицията, че прекомерната природна защита деформира основите на устойчивото развитие, подтискайки социалните и икономическите аспекти. Тази полемика следва да се отнесе не само към АНКПР (концепцията е регистрирала проблема и това е всичко, което може да направи), а към засегнатите институции, за да се постигне реален диалог и консенсус за взаимни компромиси и реална координация на екологичната, социалната и икономическата политики.</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p><u>2000, те не допринасят за икономическото развитие на местните общности и бизнес, а в голяма степен, при настоящия нормативно-правен режим се явяват пречка за развитие и забавяне на редица проекти.</u> Потенциалът на страната ни за развитие на спортната инфраструктура за зимни и други спортове се явява блокиран и изостават значително от редица държави със значително по-слаби възможности и природни дадености. Необходимо е особено внимание за развитието на потенциалът на балнеологията.</p> <p>8. На стр.136-137 в зона България – Гърция като центрове за развитие не са отразени и Смолян, Кърджали и Хасково.</p> <p>9. На стр. 131 в II. Главна централна урбанистична ос ..... и на схемата на стр.132 да бъде включено - направлението Пловдив-Смолян-Рудозем-Ксанти като част от разширената европейска ТЕН-Т мрежа. До края на 2020 г. ще бъде завършено ГКПП „Рудозем-Ксанти“, което е предвидено за всички видове пътници и товари. (Приложение №2)</p> <p>10. С адмирации към определянето на територии със специфични характеристики, предлагам да бъде включен запис – Да бъдат гарантирани възможности за реализиране на</p>	<p>Прието за сведение</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>8. Има се предвид значимост на центрове не просто в урбанистичен аспект, а от гледна точка на най-развитата функция в ТГС – туризма. Затова от българска страна са посочени само Петрич, Сандански и Банско. При предоставяне на допълнителни аргументи в посочения контекст, биха били включени и посочените областни центрове – Смолян, Кърджали и Хасково.</p> <p>9. Направлението „Пловдив-Смолян-Рудозем-Ксанти“ е елемент както на транспортната карта (клон на разширената ТЕН-Т мрежа), така и на урбанистичната карта – южен клон на второстепенна урбанистична ос. Направлението не принадлежи на главна урбанистична ос, респективно транспортна ос и този факт не може да бъде променян чрез субективно желание.</p> <p>10. Предложението не се вписва в контекста на обсъждания документ. АНКПР не планира средства, не реализира проекти, а само координира секторни политики с интереси върху националната територия.</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>местни инициативи, подкрепа на мрежи за решаване на общи проблеми, финансиране на водещи, стратегически инициативи, съвместно с прилагане на икономика на знанията, както и на неотменяем ангажимент за проектиране и включване в плановете на централните ведомства на ключови инициативи приети с решение на РСР.</p> <p>11. Подкрепа и целенасочена политика при заявено желание отдолу да получава цялостна подкрепа, с осигуряване на необходимите ресурси. Такава инициатива се явява решение на Регионалния съвет за развитие на Южен централен район, с което „РСР на ЮЦР определя Родопите като пилотен планински район за развитие през настоящия и през следващия планов период”. Има необходимост от подкрепа на пилотни инициативи за многофондово финансиране по механизмите на ВОМР на областно и надобластно ниво за територии със специфични характеристики и потребности. Полагаме системни усилия нуждите на Смолянска област и Родопите да се съпътстват от необходимите механизми, ресурси, правомощия и ясни ангажименти. Такива пилотни дейности е необходимо да стартират още през тази година, за да се реализира необходимата подготовка за работни проекти още в началото новият планов период 2021-2027 г. да се започне изпълнение на важни проекти.</p> <p>Разчитам на Вашата съпричастност към развитието на Родопите.....</p>	<p>Не се приема</p>	<p>11. Коментарът е като този по т.10. В допълнение, споделяме изцяло изложената позиция по многофондовото финансиране на интегрирани териториални инвестиции, както и необходимата подготовка за реалното им стартиране. Като аргумент ще добавим цитат от заключенията на АНКПР, адресирани и като препоръки към оперативните програми 2021-2027 г.: „За преодоляване на дефицитите на компетенции и работна ръка в новия програмен период за мащабните и сложни бъдещи проекти, всеки инвестиционен компонент трябва да прецени и необходимите човешки ресурси и компетенции“.</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
МРРБ Дирекция „Устройство на територията и административно-териториално устройство“ получено в рамките на проведено заседание на НЕСУТРП	Да се направят промени на стр. 76 и 148, като предложението за изменение в ЗУТ, с което да се регламентира изготвяне и одобряване на ОУП за целия териториален обхват на агломерациите, да се замени с предложение в ЗУТ да се допълнят изискванията за обхват и съдържание на ОУП за град, които е център на агломерационен ареал, и на ОУП на община, която е включена в обхвата на агломерационен ареал (например предложенията за прогнозно развитие да се направят въз основа на изводите от анализа за влиянието на регионалните проблеми, които се отнасят за цялата територия на агломерационния ареал)	Прието	Текстът е редактиран съгласно предложението.
МРРБ Дирекция "Управление на териториалното сътрудничество" получено в рамките на проведено заседание на НЕСУТРП	1 стр. 134: Предлагаме текстът: здравеопазването, икономическото развитие и екологията. да се замени с: "здравеопазването, икономическото развитие, устойчивия туризъм и екологията". 2 стр. 135: Предлагаме изречението "Разрешаване на проблемите с „тесните участъци“ в транспортната инфраструктура и присъединяване към Шенгенското пространство" да се замени с: Разрешаване на проблемите с „тесните участъци“ в транспортната инфраструктура, подобряване на транспортната свързаност и достъпност между двете държави по различни направления и видове транспорт и присъединяване към Шенгенското пространство биха оказали осезаем положителен икономически ефект. 3. стр. 135: Текстът "Наличието на общ ресурс като Черно море определя екологията като задължителен елемент на трансграничното	1 Прието 2 Прието 3 Прието	Текстът е допълнен съгласно предложението

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>сътрудничество между България и Румъния " да се замени с "Наличието на общ ресурс като Черно море определя екологията като препоръчителен елемент на трансграничното сътрудничество както между България и Румъния, така и с останалите държави от черноморския басейн "</p> <p>Обосновка: програма Черноморски басейн също е част от трансграничното сътрудничество</p> <p>4. стр. 136: Текстът "Възможност за развитие има в отношенията на публичните органи на регионално, областно и общинско ниво, но трябва да се реши проблема с липсата на достатъчно експертен капацитет." да се замени с "Възможност за развитие има в сътрудничеството на публичните органи, като повишаването на капацитета се извежда като важна потребност".</p> <p>5 стр. 137: Предлагаме в края на третия параграф да се добави следният текст: Подобряване на транспортната свързаност и достъпност между двете държави, включително модернизиране на железопътната инфраструктура по направление София - Солун с цел гарантиране безопасността на движението и намаляване на времето за пътуване.</p> <p>6. стр. 137: текстът "Увеличаване на пропускателната способност на ГКПП, осигуряване на надеждност на системата за проверка на преминаващите, разрешаване на проблемите с „тесните участъци“ в транспортната инфраструктура са основните мерки за постигане на лесен физически достъп." да се замени с</p>	<p>4 Прието</p> <p>5 Прието</p> <p>6 Прието</p>	

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>"Увеличаване на пропускателната способност на съществуващи ГКПП и разкриване на нови ГКПП, осигуряване на надеждност на системата за проверка на преминаващите, разрешаване на проблемите с „тесните участъци“ в транспортната инфраструктура са основните мерки за постигане на лесен физически достъп.</p> <p>7. стр.138: думата "програми" да се замени с "инициативи"</p> <p>8 на стр. 138 параграф 4: в края на изречението да се добави, "включително повишаване на информираността и обучения"</p>	<p>7 Прието</p> <p>8 Прието</p>	
<p>Министерство на културата получено в рамките на проведено заседание на НЕСУТРП</p>	<p>1. стр. 6 - „Общи данни за Р. България“: към „Световно и природно културно наследство“: За обектите на световното наследство в България да се следват точните наименования и последователността на Конвенция за опазване на световното културно и природно наследство, която извежда на първо място културното наследство, а термините са „обекти на културното наследство“ и „обекти на природното наследство“, поради което следва да отпадне думата „материално“ към обектите на световното културно наследство и да се добави: 5 елемента на нематериалното културно наследство; 2 добри практики в Регистъра на ЮНЕСКО на добрите практики за опазване на нематериалното културно наследство.</p>	<p>1 Прието</p>	<p>Текстът е коригиран съгласно забележката</p>
	<p>2 стр. 16 - В раздел 1; Териториални измерения на</p>	<p>2. Не се</p>	<p>Подобна промяна нарушава степента на</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>основни социални аспекти в I развитието на България, подраздел 1.5. Културно и природно наследство, предлагаме да бъдат направени следните допълнения: отново се повтарят световни обекти. Да се добави: 5 елемента в Представителния списък на ЮНЕСКО на елементите на нематериалното културно наследство на човечеството; 2 световни добри практики в Регистъра на ЮНЕСКО на добрите практики за опазване на нематериалното културно наследство. В началото на подраздела да се добави: България притежава значим ресурс от недвижими и движими културни ценности и като част от европейското семейство носи отговорност за тяхното опазване и представяне по възможно най-добрия начин. В страната към момента функционират 174 музея, в които се съхраняват над 7 млн. движими културни ценности, а в регистрираните 37 обществени колекции, се опазват предмети и движими културни ценности, свързани с локалната история. Културните институти са равномерно разположени на територията на страната и са обвързани с административното ѝ деление, което гарантира институционалния обхват на културното наследство и неговата защита. През последното десетилетие, дейностите на музеите по опазване, представяне на движимото културното наследство и разширяване на достъпа на обществото до него</p>	<p>приема</p>	<p>подробност по всички останали теми в документа</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>са поставени в центъра на обществения интерес. Процесът по дигитализация на музейните фондове като цяло значително изостава спрямо другите сектори, поради липса на обучени експерти и най-вече, липсата на финансов ресурс. Създаването на Регистър на движимите културни ценности е едно от изискванията на Закона за културното наследство и съответства на европейските приоритети за улесняване и разширяване на достъпа до културното наследство чрез неговата дигитализация. Разработването или закупуването на софтуер за дигитализация на движимото културно наследство ще позволи по-добър достъп и ефективно използване на ресурсите за развитие на културните, и творческите индустрии, ще подобри взаимодействието между културните институти. Като предизвикателство за бъдещата работа на музеите в страната се очертава все още недостатъчното финансиране, което затруднява осигуряването на подходящи условия за съхранение и експониране на движимите културни ценности, участието на музеите в международния културен обмен, възможността, за регулярни откупки за попълване на музейните фондове, както и недостатъчното участие на културните институти в развитието на туризма и културните и творческите индустрии.</p>		
	3 стр. 17 - Да се ползват определените в ЗКН определения за видовете ЦКЦ: резерватите са	3. Прието	

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	определени в ЗКН и те са „33 бр. археологически резервати, един от които е със световно значение“. Груповите НКЦ са много повече и в текста те могат да се посочат като „над 150 групови НКЦ-територии на исторически селища и зони в централни градски части“		
	4 стр. 19 - в абзац „Атрактивността на европейския туризъм се формира“ да се замени културно-историческо наследство с понятието културно наследство - материално и нематериално и да се добави „богат културен календар“.	4 Прието	
	5 стр. 40 - „Икономически фактори“ - В изречението „Тази идентичност може и следва да се валоризира...“ да, се добави „през събития с качествено културно съдържание“ и продължава с „атрактивни туристически продукти“.	5. Прието	
	6 стр. 107 — същият пасаж, както на стр.19 - понятието културно-историческо наследство да се замени с понятието културно наследство - материално и нематериално и да се добави „богат културен календар“	6 Прието	
	7 стр. 108 - В абзаца „Културният туризъм“ отново към списъка на световните постижения да се добавят постиженията в областта на опазване на нематериалното културно наследство като на стр. 16. В края на абзаца за Културния туризъм да се добавят следните две изречения: „Културният календар като хронологично подредена съвкупност от различни по време и място прояви на широк диапазон културни съдържания представлява сериозен ресурс за развитието на културния	7 Прието	

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	туризъм. Обект на особен интерес са фолклорните фестивали и конкурси, възстановките на автентични народни обичаи, музикалните и театрални прояви в обекти на културното и природно наследство.“		
	8 стр. 115 Територии с културни ценности - да се замени културно-историческо с културно наследство (материално и нематериално)	8 Прието	
	9 стр. 115 - „Територии с културни ценности“ в края на първия абзац да се добави: За устойчивото развитие, използване и популяризиране на културните коридори на ЮИЕ е важна дейността на Регионалния център за опазване на нематериалното културно наследство в страните от ЮИЕ под егидата на ЮНЕСКО.	9 Прието	
	10 стр. 115 - в края на третия абзац да се допълни: Описаните туристически райони се характеризират с богатство от елементи на нематериалното културно наследство, съгласно националната и регионалните листи на регистъра на нематериалното културно наследство. Те спадат към неизползания регионален и местен потенциал. Използването на този ресурс е свързано с развитието на читалищата, които се свързват пряко с опазването на нематериалното културно наследство. Те са разположени във всички райони на страната и се нуждаят от инвестиции за дейност, както и за подобряване на сградния фонд. Като предизвикателство се очертава ефективното прилагане на регионални политики, които да подкрепят обновяването на читалищата като места	10 Прието	

Организация/по требител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	за опазване на културното наследство, за развитие на културни, образователни и социални дейности.		
	11. стр. 116 - към Туристически район Дунав да се добави обект „Граници на Римската империя – Дунавски лимес в България“, вписан в Индикативната листа на Р. България, като сериен обект и за гр. Русе да се добави „сгради и архитектурни ансамбли в стила на европейските архитектурни течения от края на 19 и началото на 20 — век.	11 Прието	
	12. стр. 117 - към Туристически район „Долината на розите“ да се добави обект „Царския некропол на тракийския град Севтополис“, вписан в Индикативната листа на Р. България като сериен обект; към Туристически район „Тракия“ вместо обект „Епископска базилика на Филипопол, да се посочи „Епископската базилика и късноантичните мозайки на Филипопол, римска провинция Тракия“, вписани в Индикативната листа на Р. България като сериен обект; за гр. Асеновград да се добави „ Ансамбъл „Метошка Махала“; към обект „джамия Хамза Бей“ в Стара Загора да се добави „музей на религиите“; за гр. Карлово да се добави Историческа зона „Старинно Карлово“; Към Туристически район „Родопи“ не е отчетена концентрацията на НКЦ в Широка Лъка, Смолян и Златоград.	12 Прието	
	13. стр. 118 — към Туристически район „Рила-Пирин“ са пропуснати знакови НКЦ Църква “Св.Троица” и възрожденски архитектурен комплекс, гр. Банско, Църква „Св.св.Тодор Тирон	13 Прието	

Организация/по требител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>и Тодор Стратилат”, с. Добърско; към Туристически район „София“ са пропуснати културните напластявания в агломерациите Кюстендил и Перник, които следва да се добавят: Античен град „Германея“ и Средновековна църква „Св.Никола”, гр.Сапарева баня, АР „Античен и средновековен град Паугалия- Велбъжд“, Кюстендил, Земенски манастир, гр. Земен, Средновековна крепост „Кракра Пернишки“, гр. Перник. Пропуснати са и средновековните църкви в региона, за наличие на които следва да се посочат гр. Рила, кв. Колуша, гр. Кюстендил и селата Бобошево, Буково, Горановци. За гр. София да се добави обект „Централна софийска синагога“.</p>		
	<p>14. Считаме, че картата за културното напластяване може да се допълни с районите около Кюстендил, Банско, Смолян, с.Широка лъка и с.Момчиловци, с което да се изяви вътрешния им потенциал за развитие</p>	14 Прието	
<p>Съюз на архитектите в България – получено след заседанието на НЕСУТРП 20.03.2020 г.</p>	<p>.....В рамките на актуализацията е извършен преглед на процесите през 7-годишния период на действие на НКПК (2012 - 2019 г.) като важна промяна е интегрирането с целите на Национална стратегия за регионално развитие (1912 - 22) и координация с най-висшия национален документ за следващия планов период - “България 2030”. Потърсено е отражение на основната му цел (СЦЗ - “намаляване на неравенствата”. Обърнато е по-сериозно внимание на отразяването на новите насоки в европейската кохезионна политика и идентифицирането на конкретни територии със специфични характеристики.</p>	Прието за сведение	Отразява аспект на проекта за АНКПР

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>Въз основа на “синтезиран анализ на социално-икономическите процеси в националното пространство” (втори раздел) се развиват “Предизвикателства и потенциал за развитие на националното пространство” (трети раздел) и се разглеждат теоретични основи “пространствен модел за развитие на националната територия (четвърти раздел). Той е разработен на макрониво, с предложения за развитие на алтернативни модели за развитие на селищната мрежа и три основни вида територии - силно, средно и слабо урбанизирани (общини).</p>	Прието за сведение	Отразява аспект на проекта за АНКПР
	<p>В аналитичната част на НКПР се съдържат тревожни, но верни оценки:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Влошаване на демографската структура, неравномерно разпределение на населението, обезлюдяване на селища и територии; ✓ Неравномерност в икономическото развитие на региона; ✓ Недоразвитост на националната транспортна мрежа; ✓ Засилването на разликата в развитието на столицата и следващите градове на 2-ро ниво. <p>Като позитивна тенденция се отчита най-вече намаляването на замърсяването на въздуха, почвата и водите, изградената екологична мрежа и богатствата на КИН.</p>	Прието за сведение	Отразява аспект на проекта за АНКПР
	<p>Набелязаните приоритети с териториални измерения са в съответствие с “Териториален дневен ред на Европейския съюз 2020”, европейската кохезионна политика и стратегията “Европа 2020”, както и с националната програма за</p>	Прието за сведение	Отразява аспект на проекта за АНКПР

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>развитие “България 2030”. НКПР е в съответствие със СРР и секторните стратегически документи.</p>		
	<p>Ядро на НКПР е петият раздел, стратегията за развитие на националното пространство, която е развита чрез система от цели по отношение на урбанистичната мрежа. Социалната инфраструктура, техническата инфраструктура и пространственото измерение на икономическото развитие.</p> <p>Важни насоки в развитието на стимулирането на развитието на градовете от втори ранг и селищната мрежа са: повишеното внимание към стабилизиране на мрежата от малко градове (от 4-то йерархично ниво), което предполага особено значение при наличните демографски тенденции и в осъществяване на равномерно покритие от здравни, образователни, културни и даже административни услуги въпреки трудностите предизвикани особено от пространствените тенденции в демографската картина.</p> <p>Изразено е желание икономическата политика да следва модела на пространствено структуриране на територията. (например чрез предложенията за интелигентна специализация на области и развитието на клъстерите).</p>	<p>Прието за сведение</p>	<p>Отразява аспект на проекта за АНКПР</p>
	<p>Като относително по-предпазливи и непълни могат да се характеризират предложенията за доразвиване на транспортната инфраструктура.</p>	<p>Прието за сведение със следния коментар:</p>	<p>В своята практика, експертите на НЦТР ЕАД са правили много предложения за подобряване и развитие на транспортната инфраструктура на всички нива – от националното до отделната община или град (при изготвяне на ОУПО или ОУП). Тези предложения са били отхвърляни ако не са в стратегическите приоритети на АПИ за</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
			финансиране. Същото се отнася за възможните/удачните мостове над р. Дунав.
	Важно допълнение е изиявяването на територии със специфични характеристики и т.нар. “неформални” райони, от които два са с особена важност - Черноморското и Дунавското крайбрежие (наред с планински, селски и гранични територии). Най-после, заключителната, шеста част дава институционални решения, механизми и индикации за наблюдение	Прието за сведение	Отразява аспект на проекта за АНКПР
	Така развита, Актуализацията на НКПР се очертава като един необходим и полезен инструмент за насочване на развитието на националното пространство в периода 2012-2019 г., и като развиващ във времето и надграждане на заложените в НКПР от 2013 г. намерения. Реализиран е многостранен анализ, отчитане на секторните политики и на големия брой нови документи, свързани с регионалното и пространствено развитие.	Прието за сведение	Отразява аспект на проекта за АНКПР
	Трябва да приемем все пак, че ако периодът 2013-2019 г. беше богат именно във формулиране на нови подходи, особено свързани със сближаване “регионално-пространствено развитие”, което обуславя сегментната актуализация, то за осъществяване на осезаеми промени и нови вектори в реалната устройствена политика, това е твърде кратък период. Затова считаме за необходимо, в приетата ни актуализация 2019 г., да се заложи разработването на “Стратегия за пространствено развитие с хоризонт 2050 г.”, с	Прието	Екипът на НЦТР е направил предложение в документа следващата версия да бъде с дългосрочен хоризонт – 2050, по аналогия на практиката на други Европейски държави. Това ще се реализира и поради промените в ЗРР, които предвиждат обединяване на НСРР и НКПР.

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	<p>предвидена актуализация в 2030 и 2040 г., т.е. през 10 години. Този времеви хоризонт би позволил по-категорично да се изявят тенденции в развитието на националното пространство и заложат устойчиви модели, балансиращи (в определена степен) негативните тенденции. Разработването на такава стратегия би поставила и пространственото планиране (на национално ниво) в активна роля и по отношение на секторните политики, т.е. интегриращата му и насочваща роля ще се изяви по-осезателно. Това особено се отнася за транспортната инфраструктура, където трябва да се направят (или подкрепят) редица, останали сега неотразени, идеи - като 3-ти и 4-ти мост през Дунава, развитието на E-79, черноморската магистрала и др.</p>		
	<p>Друг проблем, който считаме за важен е за реализацията на НКПР чрез следващите (по обхват) нива на пространствено планиране. Тук, най-общо казано, в известно различие със заложеното в ЗРР, считаме, че трябва да се акцентира върху проблемни зони и територии, които не са моделирани от административни граници (т.е. региони, области, общини).</p>	Прието	Подобен подход е търсен в РСПР (ИТСП).
	<p>Според нас т.нар. региони (СИР, СЦР, СЗР, ЮЗР, ЮИР) са твърде близки по размер до националния обхват и особено тясно свързани с националното ниво. Тяхното регионално и пространствено планиране може (и трябва) да се разглежда като доразвитие и като част от националната концепция, което от друга страна ще я конкретизира. В същото време, трябва да се</p>	Прието	<p>Подобен подход е приложен където е било възможно. Разработването на пространствени концепции или стратегии за Дунавското и Черноморското крайбрежие се разработват във връзка с изпълнението на макрорегионални стратегии или по силата на транспонирани Директиви. До момента са правени много опити със същото</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	акцентира върху по-подробно устройствено (пространствено) планиране на специфични “неформални”, но с изявено единство територии - Дунавско и Черноморско крайбрежие, Рило-Пирински масив, Родопите и пр. Още повече, че предвид на обединяващите ги характеристики, те се развиват върху два-три региона, две - четири области и пр.		внимание да се разглеждат и планинските територии, но засега без успех, вкл. и чрез макростратегия за планинските територии на Балканския полуостров. Вероятно новата глобална икономическа криза ще наложи преосмисляне на плановете за тези територии.
	В тази връзка, считаме, че е необходимо е да се заложи в НКПР определено “детайлиране” на “агломерационните” ареали от общини, т.е. групи общини с достатъчно ясни връзки помежду си. По отношение на градовете от втори до четвърти тип. НКПР трябва да посочи ясно случаите с необходимост от разработване наред с ОУПО и ОУП - на ядрото.	Прието	Направените предложения за обогатяване на обхвата и съдържанието на ОУП/ОУПО на големи градове или агломерационни ареали беше обсъден на НЕСУТРП поради наличие на подобно предложение в АНКПР. Беше взето приемливо решение за допълнение на Наредбата за обема и съдържанието на устройствените планове, съобразено с практиката по законодателните инициативи и с действащите процедури по възлагане, изработване, съгласуване и одобряване на ОУП/ОУПО.
	Друга важна форма на реализацията на НКПР е разработването на специализирани секторни програми в техния по-подробен териториално пространствен израз, които да свързват НКПР потясно и по-конкретно с устройството на територията и селищата. Такива програми и устройствени схеми са особено необходими например за комплексното управление на водните ресурси, за икономическата политика (със засилена роля на държавата), за системата на транспорта (включително водния и въздушния), за управление на природно-ландшафтните ресурси и др. и вероятно тази обратна връзка от НКПР – кои	Прието	При отразяване на последните бележки и препоръки на документа може да се включи подобен насочващ текст, защото тази добра идея не може да бъде изпълнена само и единствено с ентузиазма на Изпълнителя. Освен това, предложението е извън прерогативите на НКПР като координатор на секторните политики, а не техен пряк носител и изпълнител.

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	секторни политики.		
	<p>От гледна точка на яснотата на планираните намерения в НКПР, считаме, че би било полезно да се разработят някои основни схеми, илюстриращи и съпоставящи промените в периода 2013-2025 г. по отношение на: основното предназначение на териториите; демографските характеристики; транспортната свързаност (на макро- и микрониво); достъпността на социалната инфраструктура и др.</p>	Прието частично	<p>Схемите могат да бъдат допълнени само по отношение на демографията, за която има ясни данни към момента, но не и за другите в периода до 2025 г.</p> <p>В процеса на работа е направен опит за анализ на промените в основното предназначение на териториите, вкл. и с помощта на информацията от специализираната дирекция на МРРБ. Такава схема не беше възможно да се генерира, информацията в нея не е точна (напр. има планирани устройствени зони, от които инвеститорите отдавна са се изтеглили, но те присъстват в съответния план), информацията от Corine земно покритие не е съвсем точна, МЗХГ не разполага с пълна информация, АГКК също не отразява всички настъпили промени в начините на трайно ползване и видовете територии и не получава коректна информация от общините за одобрени и/или реализирани ПУП.</p>
	<p>Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013 - 2025 г. (актуализация 2019 г.) е необходим и полезен документ, който ще подпомогне насочването на политиките в националното пространство и неговото ефективно използване като ограничен ресурс. Обсъжданията и докладванията на различни нива, които са проведени, доказват това. Важно е, обаче, да се заложат своевременно следващите крачки в политиките и планирането, чрез които концепцията да се реализира и обогатява. В този дух, бяха и направените тук бележки. Като цяло, подкрепяме</p>	Прието	<p>В резултат на промените от настъпилата глобална криза, вероятно ще се променят приоритетите в секторните политики и в пространствените им измерения, които ще намерят своето отражение и върху политиките на МРРБ.</p>

Организация/потребител/начин на получаване	Коментари/Предложения	Приети/Не приети	Мотиви
	приемането ѝ от Националния експертен съвет		

Цитирани източници към отговорите по становището на НСОРБ:

1. НАРЕДБА ЗА УСЛОВИЯТА, РЕДА И СРОКОВЕТЕ ЗА ИЗГОТВЯНЕ, СЪГЛАСУВАНЕ, ПРИЕМАНЕ, АКТУАЛИЗИРАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА КОНЦЕПЦИЯ ЗА ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ, РЕГИОНАЛНИТЕ СХЕМИ ЗА ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ НА РАЙОНИТЕ ОТ НИВО 2 И РЕГИОНАЛНИТЕ СХЕМИ ЗА ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ НА РАЙОНИТЕ ОТ НИВО 3 (ОБЛАСТИ)

<https://www.mrrb.bg/bg/naredba-za-usloviyata-reda-i-srokovete-za-izgotvyane-suglasuvane-priemane-aktualizirane-i-izpulnenie-na-nacionalnata-koncepciya-za-prostranstveno-razvitie-regionalnite-shemi-za-prostranstveno-razvitie-na-rajonite-ot-nivo-79066/>

2. EUROPEAN CROSS-BORDER COOPERATION ON HEALTH: THEORY AND PRACTICE

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/brochures/2017/european-cross-border-cooperation-on-health-theory-and-practice

3. COMMON SPATIAL DEVELOPMENT STRATEGY OF THE V4+2 COUNTRIES

<https://www.mrrb.bg/static/media/ups/articles/attachments/730cf3419642578f1db53dff31ca94c1.pdf>

4. ДОКЛАД ЗА БЪЛГАРИЯ ЗА 2019 Г., ВКЛЮЧВАЩ ЗАДЪЛБОЧЕН ПРЕГЛЕД ОТНОСНО ПРЕДОТВРАТЯВАНЕТО И КОРИГИРАНЕТО НА МАКРОИКОНОМИЧЕСКИТЕ ДИСБАЛАНСИ, ПРИДРУЖАВАЩ СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА И ЕВРОГРУПАТА ЕВРОПЕЙСКИ СЕМЕСТЪР ЗА 2019 Г.: ОЦЕНКА НА НАПРЕДЪКА В СТРУКТУРНИТЕ РЕФОРМИ, ПРЕДОТВРАТЯВАНЕТО И КОРИГИРАНЕТО НА МАКРОИКОНОМИЧЕСКИТЕ ДИСБАЛАНСИ И РЕЗУЛТАТИ ОТ ЗАДЪЛБОЧЕНИТЕ ПРЕГЛЕДИ В СЪОТВЕТСТВИЕ С РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1176/2011

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2019-european-semester-country-report-bulgaria_bg.pdf

5. НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ: БЪЛГАРИЯ 2030

<https://www.minfin.bg/bg/1394>

6. СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗ НА РАЙОНИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

<https://www.eufunds.bg/bg/oprd/node/2816>

7. BORDER ORIENTATION PAPER, ROMANIA-BULGARIA

<http://interregrobg.eu/images/fisiere/Future%20programme/CE%20Orientation%20Paper%20RO-BG.pdf>

8. ОБЩА СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВО ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ НА ТРАНСГРАНИЧЕН РАЙОН РУМЪНИЯ-БЪЛГАРИЯ

<http://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=1641>

9. PHYSICIANS OR DOCTORS BY NUTS 2 REGIONS

<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/mapToolClosed.do?tab=map&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tgs00062&toolbox=types>

10. HEALTH AT A GLANCE: EUROPE 2018 STATE OF HEALTH IN THE EU CYCLE

https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/state/docs/2018_healthatglance_rep_en.pdf